

**Wyższa Szkoła Kultury Społecznej i Medialnej
w Toruniu**

Studia podyplomowe
Kierunek: Polityka gospodarcza, finanse i bankowość

Marta Milde

Nr albumu: 1757 P

**Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu
jako instytucja wspierająca lokalną
przedsiębiorczość**

Praca dyplomowa
napisana pod kierunkiem
dr Katarzyny Kamińskiej

Toruń 2019

„Wsparcie na rzecz przedsiębiorców tu działających oraz aktywne poszukiwanie i kompleksowa obsługa inwestorów to jedno z najważniejszych zadań, jakie postawiło sobie miasto.”

Prezydent Miasta Torunia Michał Zaleski, 14 maja 2015 roku.

Spis treści

Wstęp.....	4
Rozdział 1. Istota funkcjonowania Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu	6
1.1. Pojęcie jednostki samorządu terytorialnego, podstawy prawne i regulacje działań podmiotu	6
1.2. Zarządzenie, struktura i podział zadań Centrum.....	9
1.3. Założenia funkcjonowania jednostki.....	14
Rozdział 2. Analiza potrzeb wsparcia lokalnej gospodarki w odniesieniu do Programu Wspierania Przedsiębiorczości na lata 2014-2020	21
2.1. Założenia programowe PWP 2014-2020	21
2.2. Analiza danych statystycznych przedsiębiorstw w Toruniu	24
2.3. Potrzeby wsparcia lokalnych MŚP	27
Rozdział 3. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości w oparciu o mechanizmy wsparcia jednostki	34
3.1. Indywidualny Opiekun MŚP.....	34
3.2. Opieka Inwestorska	37
3.3. Wybrane programy pomocowe i promocyjne	38
Zakończenie	47
Bibliografia	48
Wykaz fotografii	54
Wykaz rysunków	55
Wykaz tabel	56

Wstęp

Proces decentralizacji administracji publicznej w Polsce spowodował, że na jednostkach samorządu terytorialnego spoczywa odpowiedzialność nie tylko za wykonywanie usług, lecz także za lokalne wsparcie przedsiębiorstw. Sprawy gospodarcze w coraz większym stopniu stają się centralnym punktem strategii realizowanej przez jednostki. Na wzrost gospodarczy mierzony PKB ma wpływ w głównej mierze rozwój przedsiębiorczości na danym obszarze.

Jednostki samorządowe ze względu na ustawowy zakres zadań własnych oraz możliwość realizacji dodatkowych zadań, m.in. przy finansowym wsparciu funduszy unijnych, pełnią obecnie kluczową rolę w gospodarce regionu. Są dysponentami środków publicznych, inwestorami, a także m.in. stymulantami rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.

Głównym celem pracy jest przedstawienie roli Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu w kreowaniu przedsiębiorczości w regionie. Praca ma za zadanie zobrazować istnienie zależności pomiędzy działaniami konkretnej jednostki samorządu terytorialnego, a wzrostem ilości powstających przedsiębiorstw, ich rentowności czy łatwości w wejściu na rynek zagraniczny. Podejmowana przez autora tematyka ma osobiste znaczenie jako praktyka pracującego w ramach wskazanej jednostki. Zebrane dane pozwolą lepiej wykonywać autorowi pracę na zajmowanym stanowisku.

Pierwszy rozdział pracy opisuje istotę funkcjonowania jednostki. Zaprezentowane w nim informacje dotyczyć będą regulacji prawnych oraz założeń, na których opiera się praca w Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu. Rozdział zawierać będzie również krótką charakterystykę podmiotu w ujęciu czasowym.

Drugi rozdział to analiza potrzeb wsparcia lokalnej gospodarki, oparta na Programie Wspierania Przedsiębiorczości na lata 2014-2020. Uwzględniono w nim również analizę danych statystycznych związanych z sektorem MŚP w Toruniu. Zwieńczeniem rozdziału jest ocena odpowiedzi udzielonych przez przyszłych i obecnych przedsiębiorców, w przeprowadzonym badaniu ankietowym dotyczącym możliwych form wsparcia w Toruniu.

W rozdziale trzecim przedstawiono odpowiedź jednostki na bieżące potrzeby wśród lokalnych przedsiębiorców. Wyodrębniono dwa największe projekty realizowane

przez podmiot oraz zaprezentowano autorskie programy pomocowe cechujące się niezwykle różnorodnością dostosowaną do szczegółowych potrzeb przedsiębiorców.

W pracy wykorzystano metodę badań jakościowych jaką jest studium przypadku, a jej wyniki adresowane są do wszystkich nowopowstających lub istniejących jednostek samorządu terytorialnego oraz jednostek otoczenia biznesu w Polsce szukających rozwiązania dla rozwoju przedsiębiorczości w regionie.

Rozdział 1. Istota funkcjonowania Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu

1.1. Pojęcie jednostki samorządu terytorialnego, podstawy prawne i regulacje działań podmiotu

Treść Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawia samorząd terytorialny „jako organ wykonujący zadania publiczne niezastrzeżone przez Konstytucję oraz ustawy dla innych organów władz publicznych”¹.

Gmina to podstawowa jednostka samorządu terytorialnego w Polsce posiadająca osobowość prawną. To właśnie tym podmiotom przysługuje również prawo własności i inne prawa majątkowe. Jednostki samorządu terytorialnego zaspokajają potrzeby wspólnoty samorządowej poprzez wykonywanie zadań jako własne, a ich dochody to napływ środków publicznych pobranych za pomocą subwencji ogólnych, podatków od nieruchomości czy dotacji celowych z budżetu państwa.

Rygor ustaw o finansach publicznych, w szczególności w zakresie zarządzania środkami publicznymi, zobowiązuje jednostki samorządu terytorialnego do realizowania zadań zgodnie z zasadami planowania i sprawozdawczości obowiązującymi w sektorze finansów publicznych. Zasada jawności i przejrzystości, uczciwej konkurencji oraz równego traktowania obliuguje samorząd terytorialny do stosowania prawa o zamówieniach publicznych².

Jak wcześniej wspomniano, jednostki samorządu terytorialnego wykonują zadania własne, które służą zaspokajaniu potrzeb zbiorowych wspólnoty lokalnej zamieszkującej gminę. Dotyczą one w szczególności³:

- 1) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami oraz ochrony środowiska;
- 2) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego;
- 3) lokalnego transportu zbiorowego;
- 4) edukacji, kultury i turystyki, porządku publicznego, polityki prorodzinnej;
- 5) promocji gminy oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi;

¹ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., tekst ujednolicony, art. 163-172, <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19970780483/U/D19970483Lj.pdf>.

² Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm., <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20101130759>.

³ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm., <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19900160095/U/D19900095Lj.pdf>.

6) współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Przedsiębiorców i inwestorów zagranicznych w dużym stopniu interesują jednak kompetencje jednostek samorządu terytorialnego w zakresie promocji zatrudnienia, przeciwdziałaniu bezrobociu, instrumentów wsparcia dla przedsiębiorców oraz zwiększenia poziomu przedsiębiorczości w regionie, rozumianego jako racjonalną i efektywną koordynację zasobów gospodarczych firmy⁴, czyli ich ciągły rozwój. Warunkiem rozwoju przedsiębiorstwa staje się zatem ruch, którego źródłem jest otoczenie firmy⁵ i to właśnie region jako jeden z elementów otoczenia wpływa na wewnętrzne i zewnętrzne czynniki rozwojowe⁶. Lokalizacja i idące za nią uwarunkowania są dla firmy motorem przedsiębiorczości⁷.

Zatem te i inne zadania własne mają istotne znaczenie dla dogodnego środowiska do powstania oraz rozwoju przedsiębiorstw w regionie. Pięć wyróżnionych sfer działań jednostek samorządu terytorialnego wpływa na klimat inwestycyjny danego obszaru⁸:

- 1) sfera regulacyjno–prawna, która obejmuje decyzje administracyjne i uchwały stanowiące np. wysokość podatków lokalnych, ulg i zezwoleń;
- 2) sfera informacyjno–promocyjna, która obejmuje marketing terytorialny, a także jest centralnym punktem informacyjnym o gminie, jej aspektów życia gospodarczego i społecznego wspólnoty samorządowej;
- 3) sfera inwestycyjno–organizacyjna, która obejmuje jedno z najważniejszych zadań gminnych związanych z działalnością inwestycyjną jednostek samorządu terytorialnego - sfera ta obejmuje wspieranie przedsiębiorczości;
- 4) sfera finansowo–redystrybucyjna, która przede wszystkim zajmuje się tworzeniem i realizacją budżetu gminnego;
- 5) sfera koordynacyjno–rozjemcza, która obejmuje koordynację różnych przedsięwzięć gospodarczych, również z funkcji rozjemcy w sytuacji konfliktu interesów, np. pomiędzy przedsiębiorcami.

⁴ *Encyklopedia Zarządzania*, <https://mfiles.pl/pl/index.php/Przedsiębiorczość>, [dostęp: 5.06.2019r. godz. 19:21].

⁵ G. Morgan, *Obrazy organizacji*, PWN, Warszawa 2002, s. 47-59.

⁶ A. Skowronek-Mielczarek, *Regionalne uwarunkowania rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw*, Difin, Warszawa 2011, s. 29 – 36.

⁷ B. Bojewska, *Uwarunkowania przedsiębiorczości małych i średnich przedsiębiorstw*, „Handel Wewnętrzny” nr 3, s. 32.

⁸ Z. Strzelecki, *Gospodarka regionalna i lokalna*, PWN, Warszawa 2008, s. 39-43.

Odwołując się do wymienionych sfer działań, jednostki samorządu terytorialnego uzyskują istotne znaczenie w przyciąganiu i utrzymywaniu inwestorów lokalnych jak i zagranicznych, a także we wzroście przedsiębiorczości w regionie.

Władze lokalne mają szeroki zakres form wsparcia przedsiębiorczości. Zadaniem jednostek samorządu terytorialnego jest zatem posługiwanie się zestawionymi formami, z których tworzony jest zintegrowany system pomocowy obejmujący np. politykę branżową, oddziaływanie na lokalne rynki czy programowanie wzrostu gospodarczego⁹.

Wśród instrumentów posiadanych przez samorząd terytorialny kluczową rolę odgrywa powstanie i rozwój instytucji otoczenia biznesu¹⁰, a także tworzenie nowych jednostek samorządowych i ich kooperacji okołobiznesowej.

Opierając się na konieczności stworzenia dogodnych warunków gospodarczych dla obecnych i przyszłych przedsiębiorców lokalnych, jako organ nadzorczy obszaru¹¹, Rada Miasta Torunia z dnia 21 maja 2015 r. utworzyła jednostkę budżetową samorządu terytorialnego pod nazwą „Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu”¹² oraz uchwaliła jej statut i przynależność budżetową¹³. Wykonanie uchwały powierzono Prezydentowi Miasta Torunia.

Statut jednostki jako jej główny cel zakłada: pomoc przedsiębiorcom i inwestorom. Uchwalając cele strategiczne Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu, Rada Miasta Torunia wskazała: pozyskiwanie nowych inwestorów, rozwój przedsiębiorczości, rozwój toruńskiego rynku pracy, promocja inwestycyjna Gminy Miasta Toruń, rozwój współpracy pomiędzy Gminą Miasta Toruń a ościennymi wspólnotami lokalnymi, rozwój współpracy w osi samorządu – przedsiębiorcy – uczelnie wyższe. Wymienione aspekty to jedne z najważniejszych zadań, jakie od wielu lat stawiało sobie miasto. Do tej pory działania te koordynowało funkcjonujące w strukturze urzędu miasta Biuro Obsługi Inwestora i Przedsiębiorcy.

⁹ J. Moczydłowska, I. Pacewicz, *Przedsiębiorczość*, Wydawnictwo Oświatowe Fosze, Rzeszów 2007, s. 68-69.

¹⁰ M. Mateju, M. Szczepańczyk, *System wspomagania małych i średnich przedsiębiorstw w gospodarce polskiej*, Wydawnictwo Politechniki Łódzkiej, Łódź 2003, s. 146.

¹¹ Definicja: *Rada Miasta Torunia* - Rada jest organem stanowiącym i kontrolnym gminy (z wyjątkiem referendum). Kadencja rady trwa 5 lat licząc od dnia wyboru. W skład Rady Miasta Torunia VIII kadencji (2018-2023) wchodzi 25 radnych, wybranych przez mieszkańców miasta 21 października 2018 r., <https://www.bip.torun.pl/cms.php?Kod=103>.

¹² *Uchwała nr 74/15 Rady Miasta Torunia, z dnia 21 maja 2015 r.*, http://bip.torun.pl/files/doc/74_15_01.pdf.

¹³ *Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym*, Dz. U. z 2013r. poz.594 z późn. zm. 1 <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20130000594/U/D20130594Lj.pdf>. oraz *Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych*, Dz. U. z 2013 r. poz. 885 ze zm. 2 <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20091571240/U/D20091240Lj.pdf>.

Fot. 1 Obecna siedziba Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu

Źródło: fotografia własna.

Cele strategiczne uchwalone przez Radę Miasta od 1 września 2015 r. realizowane są przez Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu. Początkowa siedziba Centrum znajdowała się przy ul. Kopernika 4 w Toruniu, a obecnie jest ona przy ul. Marii Konopnickiej 13 (patrz fot. 1).

1.2. Zarządzenie, struktura i podział zadań Centrum

W roku 2019 Centrum Wsparcia Biznesu obchodzi czterolecie funkcjonowania. Na przestrzeni tego okresu jednostka rozrosła się nie tylko na polu kadrowym, ale również na polecenie Prezydenta Miasta Torunia Michała Zaleskiego rozpoczęto przekazywanie jej następnych nowych zadań do realizacji. Obecnie, dzięki wszechstronności zespołów pracujących w strukturach, a także powierzeniu zarządzania jednostką nowemu dyrektorowi, podmiot staje się swoistym korelatorem zadań własnych gminy.

Zgodnie ze statutem jednostki Centrum kierowane i reprezentowane jest na zewnątrz przez dyrektora, którego uprzednio zatrudnia Prezydent Miasta Torunia¹⁴. Zadania powierzone osobie na tym stanowisku to nadzór nad poprawnością i sprawnym funkcjonowaniem jednostki, a także jej ciągły rozwój na przestrzeni lat. Dyrektor kieruje jednostką jednoosobowo, pełniąc funkcję na podstawie udzielonego

¹⁴ Statut Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu, Toruń 2015 r., s. 2, <https://www.bip.torun.pl/cms.php?Kod=103>.

przez Prezydenta Miasta Torunia pełnomocnictwa. Jako przełożony pracowników podległych w strukturach jednostki, ustala zakres obowiązków i podział zadań osób pracujących, a także określa regulamin organizacyjny Centrum.

Obecny dyrektor Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu rozpoczął pracę na stanowisku od 20 września 2017 r. Rekrutację zewnętrzną wygrał i zgodnie z decyzją Prezydenta Miasta Torunia objął Łukasz Szarszewski.

Łukasz Szarszewski, pracownik z jedenastoletnim stażem nabytym w Urzędzie Miasta Torunia, zainicjował i realizował wiele wydarzeń promocyjnych miasta z dziedziny sportu i turystyki. Jako aktywista i wizjoner nowych form współpracy na szczeblu lokalnym, krajowym i zagranicznym, zorganizował lub współorganizował najważniejsze międzynarodowe wydarzenia sportowe w Toruniu. Miał także duży udział w kreowaniu wizerunku sportowego Gminy Miasta Toruń poprzez realizację wielu zadań z zakresu promocji i marketingu. Obejmując stanowisko dyrektora Centrum wdrożył m.in. jedne z największych realizowanych projektów przez jednostkę: pełną opiekę inwestorską, osobistego opiekuna przedsiębiorcy oraz koordynowanie inkubatora dla organizacji pozarządowych pn. Toruńskie Centrum Aktywności Lokalnej 2.Piętro.

Fot. 2 Przemówienie dyrektora Centrum Wsparcia Biznesu podczas XV Forum Organizacji Pozarządowych w Toruniu

Źródło: fotografia własna.

Łukasz Szarszewski posiada wykształcenie wyższe zawodowe z Administracji Publicznej, które ukończył na Akademii Bydgoskiej im. Kazimierza Wielkiego w 2005 r. Jest także absolwentem studiów podyplomowych Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu w zakresie zarządzania

zasobami ludzkimi. Zdobyte umiejętności naukowe wykorzystuje do usprawnienia funkcjonowania jednostki oraz w kierowaniu pracy zespołu. Jednym z jego zadań jest ustalanie zakresu regulaminu, który określa ogólne obowiązki pracowników¹⁵:

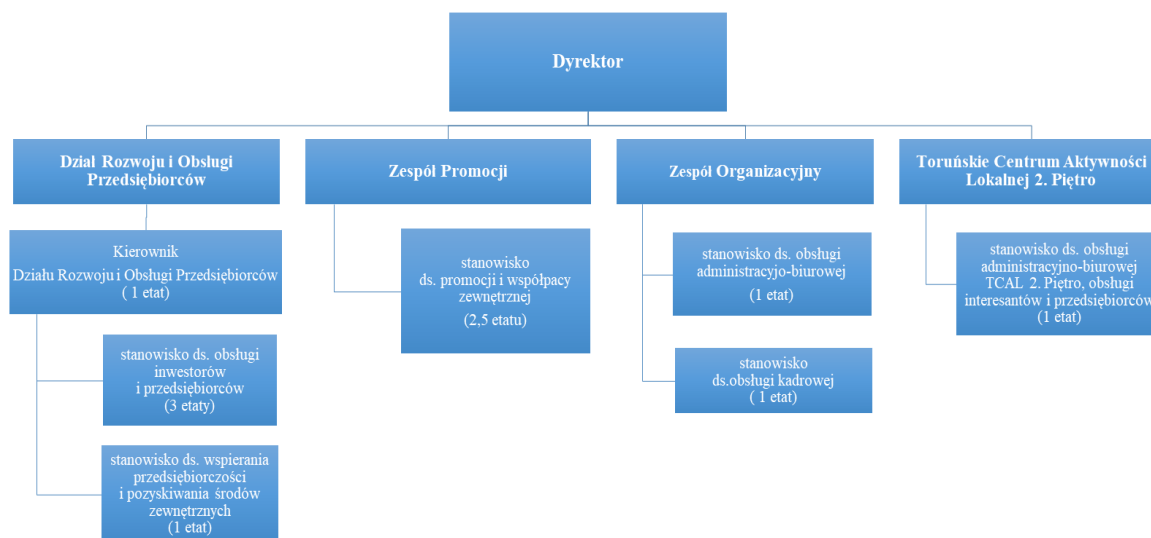
- 1) rzetelne i sumienne wykonywanie powierzonych zadań, zgodnie z poleceniami przełożonych oraz z zachowaniem przepisów prawa;
- 2) znajomość i przestrzeganie przepisów prawa, Regulaminu Pracy i innych uregulowań wewnętrznych, w tym przepisów BHP i p-poż;
- 3) zorganizowanie swojego stanowiska pracy oraz czasu pracy w sposób umożliwiający bezpieczne, racjonalne i efektywne realizowanie procesu pracy;
- 4) przestrzeganie dyscypliny pracy;
- 5) odpowiedzialność za prawidłową realizację powierzonych zadań;
- 6) zachowanie tajemnicy ustawowo chronionej, w tym służbowej;
- 7) właściwa troska o mienie Centrum oraz ścisłe rozliczanie się z powierzonego mienia w obowiązkowych terminach;
- 8) uczestnictwo w komisjach i zespołach zadaniowych;
- 9) współpraca z innymi pracownikami Centrum dla zapewnienia sprawnej realizacji zadań;
- 10) stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych;
- 11) informowanie o zagrożeniach mających wpływ na wykonywanie zadań;
- 12) przestrzeganie zasad współżycia społecznego;
- 13) zachowanie w miejscu pracy i poza nim właściwej postawy etycznej;
- 14) dbanie o prestiż i wizerunek Centrum.

Karty stanowisk, zakresy zadań na poszczególnych stanowiskach oraz spis uprawnień i zadań dla każdego stanowiska są ustalone indywidualnie. Regulamin organizacyjny określający struktury jednostki wprowadzono Zarządzeniem Prezydenta Miasta Torunia nr 256 z dnia 12.08.2015 r. Obecnie trwają prace nad wprowadzeniem projektu nowego regulaminu organizującego.

¹⁵ *Regulamin Organizacyjny Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu*, Toruń 2015, str. 3-4
<http://bip.torun.direct/pliki/regulamin%20organizacyjny%20CWB.pdf>.

Według nowego dokumentu zakładane są cztery działy podległe bezpośrednio dyrektorowi Centrum: Dział Rozwoju i Obsługi Przedsiębiorców, Zespół Promocji, Zespół Organizacyjny i Toruńskie Centrum Aktywności Lokalnej 2. Piętro (patrz rys. 1).

Rys. 1 Projekt struktury organizacyjnej w Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu

Źródło: opracowanie własne Zespołu Organizacyjnego CWB

Zadaniem Działu Rozwoju i Obsługi Przedsiębiorców w szczególności pozostaje realizacja, koordynacja i monitorowanie Programu Wspierania Przedsiębiorczości w Toruniu na lata 2014–2020, pełna obsługa inwestycyjna, w tym wsparcie inwestora w procedurze administracyjnej oraz rekrutacji pracowników, a także pomoc w procesie preinkubacji, zakładaniu i rozwoju działalności gospodarczych na terenie Torunia.

Zespół Promocji charakteryzuje się zakresem zadań dotyczących popularyzacji Torunia, jako miejsca atrakcyjnego dla przedsiębiorców, dogodnego do lokowania inwestycji oraz do rozwijania współpracy pomiędzy biznesem i nauką. Tworzone w tym zespole kampanie promocyjne, nie tylko zachęcają potencjalnych inwestorów do lokowania inwestycji na danym obszarze, ale także wpisują się w promocję szkolnictwa ponadpodstawowego realizując działania w zakresie promocji edukacyjnej miasta.

Zadaniem Zespołu Organizacyjnego jest szeroko pojęta obsługa administracyjna i sekretariacka Centrum, a także wykonywanie zadań z zakresu organizacji służby przygotowawczej, dozoru mienia i sprawozdawczości finansowej zgodnie z wymaganiami wynikającymi z przepisów i uregulowań wewnętrznych.

Nowopowstały inkubator dla organizacji pozarządowych (NGO's¹⁶) pn. Toruńskie Centrum Aktywności Lokalnej 2.Piętro zainicjowany został dzięki działaniom istniejącej w Toruniu Rady Działalności Pożytku Publicznego oraz współpracy jednostek miejskich wspierających organizacje pozarządowe. Operatorem tego miejsca zgodnie z decyzją Prezydenta Miasta Torunia zostało Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu, przejmując tym samym rolę koordynatora projektu. Toruńskie Centrum Aktywności Lokalnej 2.Piętro to jednostka budżetowa, której misją jest wspieranie aktywności mieszkańców Torunia zrzeszonych w organizacjach pozarządowych realizujących zadania własne gminy oraz w grupach inicjatywnych. Zadaniem Toruńskiego Centrum Aktywności Lokalnej 2.Piętro jest wzmocnienie organizacji pozarządowych, w szczególności młodych i niedysponujących lokalem na prowadzenie swojej działalności statutowej, partnerstw i ich wzajemnej współpracy oraz aktywności społecznej mieszkańców. m.in. poprzez¹⁷:

- 1) ułatwianie dostępu do różnorodnych zasobów niezbędnych do prowadzenia organizacji pozarządowej (np. adres, współdzielone miejsce pracy i spotkań, sprzęt techniczny, kontakty, promocja wydarzeń, „know-how” dotyczące logistyki, współpracy lokalnej, zagadnień branżowych, pośrednictwo wolontariatu);
- 2) wzrost kompetencji potrzebnych do prowadzenia organizacji pozarządowej wśród osób zaangażowanych w ich działania (szkolenia, działalność edukacyjna, poradnictwo);
- 3) rozwijanie kultury współpracy, usprawnianie komunikacji oraz wdrażanie nowych kierunków i narzędzi współpracy wewnątrz sektora obywatelskiego (tworzenie partnerstw, dzielenie się zasobami, wymiana doświadczeń, wspólna realizacja działań);

¹⁶ Definicja: (ang.) *Non-Government Organization* - organizacja pozarządowa w języku angielskim. W potocznym rozumieniu organizacje pozarządowe to podmioty niezależne od administracji publicznej. Ustawa o działalności pożytku i o wolontariacie zawiera definicję organizacji pozarządowej. Zgodnie ze wspomnianą regulacją organizacjami pozarządowymi są, niebędące jednostkami sektora finansów publicznych i niedziałające w celu osiągnięcia zysku, osoby prawne utworzone na podstawie przepisów ustaw, w tym fundacje i stowarzyszenia z wyłączeniem m.in. partii politycznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych, fundacji, których jednym fundatorem jest Skarb Państwa., <http://www.ekonomiaspoleczna.gov.pl/Podstawowe.pojecia,380.html> [data dostępu: 5.06.2019 r.].

¹⁷ Załącznik nr 2 do Zarządzenia nr 2/2019 dyrektora Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu z dnia 15.04.2019 r., s. 1, <https://www.2pietrotorun.pl/sites/default/files/pliki/Regulamin%20TCAL%202.Piętro.pdf> [data dostępu: 5.06.2019 r.].

- 4) tworzenie warunków do powstawania nowych inicjatyw obywatelskich oraz wzmocnienie potencjału już istniejących poprzez wsparcie animacyjne, edukacyjne i promocyjne;
- 5) zastosowanie mechanizmów zachęcających organizacje do angażowania się w działania Toruńskiego Centrum Aktywności Lokalnej 2.Piętro, w szczególności do wnoszenia zasobów merytorycznych, organizacyjnych, materialnych (wspólne budowanie potencjału tego miejsca).

Inkubator jako miejsce spotkań i wydarzeń, wspiera pracę i rozwój organizacji samorządowych oraz tematykę wolontariatu. Koncepcja funkcjonowania jednostki uwzględnia również założenia wypracowane przez Radę Działalności Pożytku Publicznego Miasta Torunia kadencji 2015-2016 oraz kadencji 2017-2019.

Toruńskie Centrum Aktywności Lokalnej 2.Piętro w pierwszym półroczu funkcjonowania udostępniło swój adres 11 organizacjom pozarządowym na cele rejestracyjne, a 36 organizacjom udostępniono pomieszczenia na bieżącą działalność. Zasoby jednostki zostały współdzielone przez organizacje podczas 151 spotkań, na łączny czas 607 godzin.

1.3. Założenia funkcjonowania jednostki

Prężnie rozwijający się na przestrzeni blisko trzydziestu lat handel w Polsce, a także wzmagający na mocy po pierwszych wolnych wyborach parlamentarnych w roku 1989¹⁸ sektor usług, znacznie zbliżył Polskę do państw zachodnich.

Usługi po roku 1989 stanowiły najbardziej znaczący sektor ekonomiczny we współczesnych gospodarkach, a ich ranga wciąż wzrastała. Stały się zarówno czynnikiem wzrostu gospodarczego, jak i zapewnieniem wysokiego standardu życia oraz bezpieczeństwa socjalnego społeczeństwu (por. tab. 1).

¹⁸ *Wybory parlamentarne w 1989 roku*, Infor.pl
<https://www.infor.pl/prawo/wybory/parlamentarne/224083,Wybory-parlamentarne-w-1989-r.html> [data dostępu: 5.06.2019 r.].

Tab. 1 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON na przestrzeni lat 1990-2013

Wyszczególnienie	Ogółem	przedsiębiorstwa państwowe	W tym				
			spółki handlowe		spółdzielnie	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą ^b	
			razem	w tym z udziałem Skarbu Państwa			
Ogółem	1990	1269051	8453	36267	248	16650	1135492
	1995	2110710	4357	104922	2023	19822	1693427
	2000	3185040	2268	159660	2382	19011	2500952
	2005	3615621	1029	230588	2026	18303	2776459
	2010	3909802	246	303040	1479	17156	2942965
	2013	4070259	165	382526	1228	17422	2961733

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W latach 1990—2000 zakłady osób fizycznych; w 1990 r. dane Ministerstwa Finansów.

Źródło: Polska 1989 – 2014, GUS, 2014 r., str. 77

https://stat.gov.pl/files/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5501/13/1/13/oz_polska_1989-2014.pdf
[data dostępu: 5.06.2019 r.]

Zmiany ustrojowe w państwie spowodowały również wzrost liczby zakładanych działalności gospodarczych. Powyższa 1. tabela w pełni uwidocznia wzrost liczby podmiotów na przestrzeni dwudziestu trzech lat, dając tym samym sygnał na rosnące usługi wsparcia.

Samorządy województw w odpowiedzi na rosnące zapotrzebowania kompleksowych usług dla przyszłych i obecnych inwestorów, a także z uwagi na zwiększenie ilości bezpośrednich inwestycji zagranicznych do regionów, rozpoczęły tworzenie Centrów Obsługi Inwestora. Znajdujące się głównie w strukturach Urzędów Marszałkowskich oraz Agencji Rozwoju Regionalnego, Centra Usługi Inwestorów powstały w latach 2004 – 2005 we współpracy Polską Agencją Informacji i Inwestycji Zagranicznych (od 2017 Polska Agencja Inwestycji i Handlu) z marszałkami województw. Obecnie prowadzonych jest 16 takich jednostek¹⁹.

Ponadto w Polsce utworzonych zostało szereg instytucji miejskich lokalnego samorządu, organizacji pozarządowych czy projektów unijnych mających na celu realizowanie kompleksowego i bezpłatnego wsparcia dla inwestorów, przedsiębiorców i tzw. III sektora²⁰ do których zaliczyć można m.in.:

¹⁹ Regionalne Centra Obsługi Inwestora PAIH, <https://www.paih.gov.pl/regiony/coi>, [data dostępu: 5.06.2019 r.].

²⁰ Definicja: Trzeci Sektor - zwrot, którym określa się ogół organizacji pozarządowych. Określenie to wywodzi się z teorii podziału nowoczesnego państwa na trzy główne sektory: państwowy, rynkowy oraz

- 1) Poznański Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości Powiatowego Urzędu Pracy – zajmujący się doradztwem dotyczącym rozpoczęcia i prowadzenia działalności gospodarczej, konsultacjami dla małych firm oraz organizowaniem warsztatów, prelekcji i szkoleń z zagadnień związanych z funkcjonowaniem przedsiębiorstwa²¹;
- 2) Centrum Wsparcia Biznesu w Dębnie – zajmujące się aktywizacją zawodową różnych grup społecznych i rozwojem nowoczesnych kadr dla lokalnych firm, a także doradztwem dla małych i średnich firm z zakresu możliwych do pozyskania instrumentów finansowych na start i rozwój²²;
- 3) Centra Obsługi Przedsiębiorców – zajmujące się dyspozycją funduszy unijnych z I osi „Badania, rozwój i komercjalizacja wiedzy” oraz II osi „Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka”. Centra funkcjonują m.in. w Łodzi i Katowicach²³;
- 4) Centrum Wsparcia Biznesu i Podatników – planowane do utworzenia przez Pomorską Strefę Ekonomiczną. Celem jednostki stałoby się wspieranie przedsiębiorców również w sferze prawno-podatkowej, podwyższając standardy obsługi polskiego podatnika poprzez kompleksową obsługę podatkowo-celną²⁴;
- 5) Szczecineckie Centrum Wspierania Biznesu - nazwa projektu realizowanego w ramach „INTERREG III A”, w latach 2006-2008, przez Wydział Rozwoju Urzędu Miasta Szczecinek. Projekt nie stanowi odrębnej komórki organizacyjnej Urzędu Miasta Szczecinek, z którą jest mylony. W ramach projektu Wydział Rozwoju zajmuje się prowadzeniem i koordynowaniem działań na rzecz pozyskiwania środków ze źródeł zewnętrznych, a także obsługą spraw związanych z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej m.in. doradztwem w obszarze działalności koncesjonowanych, spraw związanych z: licencjami i zezwoleniami na wykonywanie transportu drogowego,

organizacji non-profit, działających pro publico bono, ale jednocześnie niezwiązanych instytucjonalnie z administracją publiczną. <https://fakty.ngo.pl/faq/co-to-jest-trzeci-sektor>, [data dostępu: 5.06.2019 r.].

²¹ POWPPUP, <http://www.powp.poznan.pl/kat/id/161>, [data dostępu: 5.06.2019 r.].

²² CWB w Dębnie, https://debno.pl/strona/menu/142_centrum_wspierania_biznesu_-_informacje, [data dostępu: 5.06.2019 r.].

²³ COP Katowice, <https://biznes.piekary.pl/2019/05/02/centrum-obslugi-przedsiębiorców-w-katowicach/>, [data dostępu: 5.06.2019 r.], COP Łódź, <http://www.cop.lodzkie.pl>, [data dostępu: 5.06.2019 r.],

²⁴ CWSBiP Pomorska Strefa Ekonomiczna, <https://www.strefa.gda.pl/powstanie-centrum-wsparcia-biznesu-i-podatników,1499,pl.html>, [data dostępu: 5.06.2019 r.].

zezwoleńmi na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, a także prowadzi ewidencję i kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych²⁵.

Liczba podmiotów wspierających przedsiębiorców i inwestorów oraz III sektora w różnych aspektach gospodarczych, powiększa się o grono firm prywatnych, spółki i jednoosobowe działalności gospodarcze, które wykonują swoje usługi odpłatnie.

Zakres funkcjonowania Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu oparty zostały na potrzebie wysokiej jakości kompleksowych i bezpłatnych usług dla wszystkich mieszkańców, lokalnych przedsiębiorców, inwestorów, a także organizacji pozarządowych. Ideą powstawania jednostki był rozwój przedsiębiorczości w regionie, promocja inwestycyjna, rozwój rynku pracy, wszechstronne doradztwo i punkt konsultacyjny w sprawach związanych z lokalnym biznesem. Przedmiotem działania jednostki, jest m.in.²⁶;

- 1) wspieranie aktywności gospodarczej w Toruniu oraz jego bezpośrednim otoczeniu;
- 2) tworzenie, realizacja, koordynacja i monitorowanie Programu Wspierania Przedsiębiorczości na lata 2014–2020 oraz innych programów operacyjnych i planów związanych z przedsiębiorczością;
- 3) promocja i popularyzacja Torunia, jako miejsca atrakcyjnego dla przedsiębiorców, dogodnego do lokowania inwestycji, ale także do rozwijania współpracy pomiędzy strefą biznesu i nauki;
- 4) kompleksowa opieka nad inwestorami, udzielanie informacji o warunkach inwestowania, obowiązujących przepisach i procedurach związanych z inwestowaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej;
- 5) współdziałanie z Powiatem Toruńskim, gminami wchodzącymi w skład Powiatu Toruńskiego oraz innymi jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie poszukiwania i obsługi inwestorów;
- 6) współpraca z instytucjami otoczenia biznesu zajmującymi się promocją gospodarczą kraju i regionu;
- 7) promocja nieruchomości miejskich przeznaczonych na sprzedaż oraz ofert inwestycyjnych miasta;

²⁵ SCWB, <https://www.szczecinek.pl/pl/page/szczecineckie-centrum-wspierania-biznesu>, [data dostępu: 5.06.2019 r.].

²⁶ Statut Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu, Toruń 2015 r., ss. 2 – 3, <https://www.bip.torun.pl/cms.php?Kod=103> [data dostępu: 5.06.2019 r.].

- 8) pozyskiwanie środków zewnętrznych, a w szczególności funduszy Unii Europejskiej, dla projektów wspierających aktywność gospodarczą, rozwój przedsiębiorczości oraz działania promocyjne;
- 9) organizacja szkoleń i konferencji dla jednostek samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorców;
- 10) kreowanie pozytywnego wizerunku Torunia w Polsce i za granicą;
- 11) współpraca ze szkołami, instytucjami edukacyjnymi i uczelniami wyższymi w zakresie promocji Torunia, jako atrakcyjnego i innowacyjnego ośrodka akademickiego i badawczego;
- 12) prowadzenie działalności edukacyjnej i informacyjnej, w tym utrzymanie i obsługa miejskich serwisów internetowych poświęconych przedsiębiorcom i inwestorom;
- 13) współpraca z instytucjami krajowymi, wojewódzkimi, jednostkami samorządu terytorialnego oraz instytucjami otoczenia biznesu w zakresie wspólnych działań promocyjnych;
- 14) współpraca z instytucjami rynku pracy;
- 15) koordynacja przedsięwzięć realizowanych w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego;
- 16) udział w opracowaniu koncepcji, studiów i analiz dotyczących polityki przestrzennej miasta, w szczególności w zakresie zagospodarowania terenów pod inwestycje;
- 17) udział w targach, misjach gospodarczych, wystawach, konferencjach i spotkaniach branżowych;
- 18) wsparcie i stymulacja tworzenia klastrów oraz innych instytucji okołobiznesowych.

Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu, realizując założenia funkcjonowania jednostki zajmuje się doradztwem skierowanym do przedsiębiorców z każdego sektora ekonomicznego, a także do osób rozpoczynających swoją drogę w biznesie. Poradnictwo związane jest z procesem preinkubacji przedsiębiorstwa, jego rejestracji, a także rozwoju na rynku. Jednostka pomaga m.in. w:

- 1) ukierunkowaniu pomysłu na otwarcie własnej firmy (analiza potrzeb przyszłego przedsiębiorcy w zestawieniu z analizą popytu i podaży na rynku), a także udzielania informacji na nurtujące pytania związane z biznes planem;

- 2) pozyskaniu instrumentów finansowych na start i rozwój działalności gospodarczej zgodnie z preferencjami dot. charakteru działalności oraz informuje o aktualnie trwających projektach. Pomagamy również w wypełnieniu dokumentacji projektowej;
- 3) zakupie i najmie na potrzeby działalności gospodarczej nieruchomości miejskich oraz prywatnych;
- 4) elektronicznej rejestracji działalności lub spółki (CEIDG, KRS) oraz w comiesięcznych rozliczaniu w urzędach (Urząd Skarbowy, ZUS);
- 5) nauce i obsłudze programu płacowego (np. hombiuro.pl), użytkowania platform administracji publicznej (obywatel.gov.pl; pue.zus.pl) oraz programu Płatnik 10.01.001;
- 6) marketingu internetowym oraz promocji w sieci;
- 7) współpracy przedsiębiorcy z instytucjami otoczenia biznesu;
- 8) współpracy przedsiębiorcy z urzędami i instytucjami miejskimi pełniąc funkcje Przedstawiciela Przedsiębiorcy;
- 9) procesie poszukiwania i zatrudnienia pracowników na rynku pracy (współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy dla Miasta Torunia oraz pomoc przy tworzeniu dokumentacji przyspasabiającej pracownika do pracy)
- 10) uzyskaniu środków finansowych na zatrudnienie pracownika lub na doposażenie stanowiska pracy;
- 11) całym proces inwestycyjny, od zakupu nieruchomości do uzyskania wymaganych pozwoleń;
- 12) pozyskiwaniu informacji na temat: konkursów inwestycyjnych dla firm (Przedsiębiorczy Toruń), programów współpracy ze szkolnictwem technicznym i branżowym, projektów promocyjnych, a także działalności III sektora w Toruniu i wolontariatu;
- 13) wprowadzeniu odpowiedniej procedury ochrony danych osobowych opartej na z rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych – RODO) (DZ.U.U.E.L.119.1);
- 14) zastrzeganiu znaków towarowych i patentów w Urzędzie Patentowym, a także

w wypełnieniu wniosku patentowego;

15) rejestrowaniu i rozliczaniu fundacji, stowarzyszeń i spółek non profit.

Jednostka współpracuje z Urzędem Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Punktem Informacji Funduszy Europejskich, ze wszystkimi uczelniami wyższymi w Toruniu, a także placówkami naukowymi takimi, jak: Polska Akademia Nauk Centrum Astronomiczne im. Mikołaja Kopernika i Towarzystwo Naukowe w Toruniu. Jako regionalny koordynator Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości, Centrum Wsparcia Biznesu współpracuje również z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju. Grono instytucji partnerskich zasila również Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego (TARR) organizując wspólne z Centrum wydarzenia promocyjne, podczas których przedsiębiorcy informowani są o możliwych do pozyskania środkach finansowych znajdujących się w dyspozycji TARR, terenach inwestycyjnych do sprzedaży, a także strategii umiędzynarodowiania przedsiębiorstw z obszaru Torunia. Podmiot współpracuje również z pozostałymi instytucjami otoczenia biznesu, np. Business Link Toruński Inkubator, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości UMK, Exea Smart Space, Konfederacja Lewiatan czy Izba Przemysłowo-Handlowa w Toruniu.

Centrum realizuje także strategię promocyjną szkół branżowych i technicznych wśród uczniów szkół podstawowych i klas gimnazjalnych oraz prowadzi projekty mające na celu aktywny start uczniów szkół branżowych na rynku pracy. Jako operator Toruńskiego Centrum Aktywności Lokalnej 2.Piętro wspiera także tematykę organizacji pozarządowych.

Nie zaobserwowano w Polsce drugiej takiej jednostki łączącej kompetencje urzędów miejskich, administracji publicznych i instytucji otoczenia biznesu w jednym miejscu, a obszerność oferty Centrum i jej bezpłatny charakter zauważany jest przez instytucje w całej Polsce: „Państwa szeroka oferta może stanowić inspirację dla nowopowstających instytucji otoczenia biznesu w Polsce. Na podstawie przesłanych nam informacji postaramy się zarekomendować działania nowej IOB, która powstaje aktualnie we Włocławku.” – Bartłomiej Skowron, Finance, Competitiveness & Innovation (FCI) Global Practice, Europe & Central Asia (ECA), Warszawa 30.05.2019 r.²⁷

²⁷ Elektroniczna odpowiedź Bartłomieja Skowron z Finance, Competitiveness & Innovation (FCI) Global Practice, Europe & Central Asia (ECA) w Warszawie na przesłaną ofertę Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu, 30.05.2019 r.

Rozdział 2. Analiza potrzeb wsparcia lokalnej gospodarki w odniesieniu do Programu Wspierania Przedsiębiorczości na lata 2014-2020

2.1. Założenia programowe PWP 2014-2020

Wraz z przemianami ustrojowymi i społeczno-gospodarczymi, które zachodzą w Polsce od 1989 roku, Toruń zyskał wielką szansę, by stać się miastem o dużym – zarówno polskim, jak i europejskim znaczeniu. Władze miasta konsekwentnie dążą do tego, by uczynić z Torunia miasto wyjątkowe, w którym dobrze się żyje.

Toruń jest miastem wielkich możliwości. Dziedzictwo kulturowe jest jego ogromnym, lecz nie jedynym kapitałem. To także dynamicznie rozwijający się ośrodek naukowy i gospodarczy. Z tych dóbr miasto powinno korzystać świadomie kierując się wizją przyszłego centralnego ośrodka gospodarczego na mapie Polski i Europy.

Jednym ze sposobów wiodących do zwiększenia poziomu przedsiębiorczości w Toruniu jest opracowany „Program Wspierania Przedsiębiorczości na lata 2014–2020”. Umożliwia on przygotowanie i wdrażanie konkretnych działań w długofalowej perspektywie, ale nie będąc dokumentem zamkniętym – zakłada również bieżące dostosowywanie jego zapisów do nowych wymagań i ich aktualizację w miarę potrzeb. Wdrożenie Programu ma doprowadzić do złagodzenia zjawisk kryzysowych w sferze biznesu, nauki i kultury, a tym samym przyczynić się do zrównoważonego rozwoju Torunia. Opracowane zestawy konkretnych działań, które skutecznie pomagają firmom, są głównym tematem Programu Wspierania Przedsiębiorczości w Toruniu, skierowanego do mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Program tworzono we współpracy z instytucjami miejskimi i instytucjami otoczenia biznesu, których przedstawiciele weszli w skład Zespołu ds. przygotowania Programu Wspierania Przedsiębiorczości w Toruniu na lata 2014-2020.

W oparciu o wykonane analizy i przeprowadzone badania powstała diagnoza przedsiębiorczości w Toruniu, która stała się punktem wyjścia do dalszych prac związanych z realizowaniem Programu. Zapotrzebowanie lokalnej gospodarki odzwierciedlono w głównych celach strategicznych, które stanowią punkt łączący programowane działania i czynności nim podporządkowane (por. rys. 2).

Rys. 2 Cele strategiczne Programu Wspierania Przedsiębiorczości w Toruniu na lata 2014-2020

Źródło: PWP w Toruniu na lata 2014 – 2020, Gmina Miasta Toruń, 2013 r. s. 19

Toruń jako aktywne centrum kongresowe to jedno z celów strategicznych Programu, którego sformułowanie wynika ze Strategii Rozwoju Miasta²⁸, zestawiając ze sobą z jednej strony naukę i kulturę, a z drugiej strony – turystykę, będące od lat strategicznymi kierunkami rozwoju. Toruń posiada coraz lepsze skomunikowanie z innymi miastami poprzez autostrady, bliskość lotnisk w Gdańsku i Bydgoszczy. Powyższe aspekty czynią miasto coraz bardziej dostępne dla szerszej grupy potencjalnych odwiedzających. Bogata historia i potężne zaplecze kulturalne sprawia, że Toruń przyciąga podróżnych, a także uczestników kongresów, konferencji i tak ważnych sympozjów. Otoczenie Uniwersytetów, Collegium Medicum, Centrum Nowoczesnych Technologii, Centrum Nowoczesności oraz pozostałych instytucji bliskich nauce sprawia, że miasto staje się organizatorem coraz większej ilości konferencji.

Realizacja wskazanego celu strategicznego przynosi miastu wydłużenie sezonu turystycznego (większy napływ podróżnych niezależnie od okresu), a także jest

²⁸ *Strategia Rozwoju Miasta Torunia do roku 2020*, Gmina Miasta Toruń, 2010 r., http://www.bip.torun.pl/pobierz.php?FileDir=doc&File=935_10_zal_03.pdf, rozdział 8.

okazją do promowania Torunia. Do spodziewanych rezultatów zaliczyć możemy: wzrost liczby odbywających się w Toruniu konferencji krajowych i międzynarodowych, wzrost dochodów sektora turystycznego oraz zwiększenie liczby turystów w okresie październik – kwiecień.

Dwa pozostałe cele strategiczne mają uniwersalny wymiar. Toruń jako dobre miejsce do inwestowania w nowoczesne usługi oraz Toruń jako miejsce przyjazne przedsiębiorcom stanowi ofertę skierowaną do dwóch grup przedsiębiorców – lokalnych i tych, którzy poszukują dogodnego miejsca do zainwestowania. Odpowiedzią na zaprezentowane dwa cele strategiczne powinny stać się działania zgodne ze zgłaszanymi potrzebami.

Toruń miastem przyjaznym lokalnym przedsiębiorcom to cel skierowany bezpośrednio do sektora MŚP²⁹, a także dużych lokalnych firm oraz mieszkańców Torunia chcących założyć działalność gospodarczą. To właśnie ten sektor odgrywa najważniejszą rolę w gospodarce lokalnej³⁰.

Często powtarzana opinia wśród przedsiębiorców na temat bezpośredniej pomocy instytucji publicznych jest negatywna³¹. Duży odsetek zainteresowanych własną firmą w obawie przed brakiem pomocy urzędników nie decyduje się na jej otwarcie. Negatywne postrzeganie administracji samorządowej opierało się na braku zaangażowania i braku tworzenia praktycznych działań wsparcia firm³². Krytyka współpracy z urzędnikami pogłębia opinia naukowców dotycząca zbyt wyraźnej roli koncepcyjnej i realizacyjnej państwa w systemie wspierania firm wobec marginalnego znaczenia instytucji samorządu terytorialnego w samorządności gospodarczej³³.

Cel strategiczny powoduje konieczność stworzenia dogodnego klimatu dla wszystkich chcących założyć własny biznes, w którym sami zainteresowani będą posiadali uzasadnione poczucie, że instytucje miejskie pomagają w prowadzeniu codziennej biznesowej działalności. Aby wytworzyć wizerunek miasta przyjaznego

²⁹ Definicja: MŚP – mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (ang. SMEs - Small and medium-sized enterprises) zdefiniowano w Rozporządzeniu Komisji Europejskiej nr 364 z dnia 25 lutego 2004r., https://mfiles.pl/pl/index.php/Małe_i_średnie_przedsiębiorstwa, Encyklopedia Zarządzania, [data dostępu: 5.06.2019 r.].

³⁰ A. Skowronek - Mielczarek, *Małe i średnie przedsiębiorstwa. Źródła finansowania*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2007.

³¹ P. Hensel i B. Glinka, *Urzędnicy i przedsiębiorcy. Kulturowe bariery współpracy*, POLTEX, Warszawa 2012, s.17 - 18.

³² U. Markowska - Przybyła, *Rola przedsiębiorczości w rozwoju regionalnym Polski*, Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu nr 964, Wrocław 2003, s. 188.

³³ K. Safin, *Zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem*, Wydawnictwo AE im. O. Langego we Wrocławiu, Wrocław 2008, s. 219.

przedsiębiorcom niezbędne jest zapewnienie faktycznej pomocy oraz szeroka polityka informacyjna o dostępnych instrumentach wsparcia.

Przedsiębiorczość to umiejętność kreowania szans niezależnie od sytuacji rynkowej oraz skłonność do podejmowania ryzyka gospodarczego³⁴. Polega na podejmowaniu nowych, niekonwencjonalnych przedsięwzięć, na wykazywaniu inicjatywy do ich poszukiwania³⁵. Wiedza na ten temat winna być przekazywana już w edukacji podstawowej. Realizacja celu strategicznego PWP 2014-2020 skupiać się będzie na lepszym kształceniu przedsiębiorczości w szkołach oraz różnego rodzaju działaniach promujących własną działalność gospodarczą jako alternatywę dla zatrudnienia. Oczekiwany rezultatami staną się zatem: przyrost liczby przedsiębiorstw, wzrost dochodów firm oraz promocja w mediach lokalnej przedsiębiorczości.

Trzeci cel strategiczny to Toruń dobrym miejscem do inwestowania w nowoczesne usługi. Analiza możliwości potencjału i rozwoju miasta uświadamia, że istnieje szereg branż, do których przyjęcia Toruń jest szczególnie predysponowany. Należy zaznaczyć, że pomimo dobrych warunków, osiągnięcie tego celu należy traktować jako długofalowy proces. Duża konkurencja występująca w międzynarodowych inwestycjach, skłania miasta w Polsce do tworzenia systemu kosztownych zachęt. Cel strategiczny pozostanie zatem realizowany w oparciu o rozszerzoną ofertę inwestycyjną Torunia o gminy ościennie, a także poprzez niwelowanie barier utrudniających inwestycje. Do spodziewanych rezultatów zaliczyć możemy: rosnącą liczbę inwestycji w Toruniu, inwestycje w branże kluczowe dla Torunia (np. logistyka, usługi) oraz tworzenie nowych miejsc pracy.

2.2. Analiza danych statystycznych przedsiębiorstw w Toruniu

Toruń jako jedno z miast centralnej Polski o rozbudowanej infrastrukturze komunikacyjnej, staje się nie tylko atrakcyjnym punktem na mapie dla turystów, ale również miejscem, które przyciąga inwestorów i przyszłych przedsiębiorców.

³⁴ A. Janowski, *Słownik ekonomiczny*, Wydawnictwo Instytutu OSMiE, Kraków 1998.

³⁵ J. Schumpeter, *Teoria rozwoju gospodarczego*, PWN, Warszawa 1960, s. 104.

Tab. 2 Podmioty gospodarki narodowej z siedzibą w Toruniu na stan 30.04.2019 r. (bez wyszczególnionych osób fizycznych)

WYSZCZEGÓLNIENIE a - 31.03.2019 b - 30.04.2019 c - przyrost d - 31.03.2019= 100 e - w % ogółem	Ogółem	przedsiębiorstwa państwowe	W tym						spółdzielnie
			razem	spółki				cywilne	
				razem	w tym				
					razem	handlowe			
						akcyjne	z o.o.		
TORUŃ - miasto na prawach powiatu	a	26325	0	5582	3514	92	2825	2066	51
	b	26383	0	5593	3530	93	2839	2061	51
	c	58	0	11	16	1	14	-5	0
	d	100,2	0	100,2	100,5	101,1	100,5	99,8	100
	e	100	0	21,2	13,4	0,4	10,8	7,8	0,2

Źródło: Tablica 10, GUS

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/podmioty-gospodarcze-wyniki-finansowe/zmiany-strukturalne-grup-podmiotow/miesieczna-informacja-o-podmiotach-gospodarki-narodowej-w-rejestrze-regon-kwiecien-2019,4,22.html>
[data dostępu: 6.06.2019 r.]

Dane statystyczne wskazują, że już 26383³⁶ podmiotów gospodarczych prowadzi działalność na terenie miasta Torunia, a 17920 z nich wpisana jest do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej³⁷. Raport o rosnącej liczbie przedsiębiorstw tworzony jest co miesiąc przez magistracki Wydział Ewidencji i Zezwoleń Urzędu Miasta Torunia i udostępniany Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu

W podsumowaniu I kwartału 2019 r., dane z CEiDG WEiZ UMT wskazują na systematyczny wzrost liczby przedsiębiorstw. Od stycznia do marca złożono w Toruniu 587 wniosków o rejestrację działalności gospodarczej lub jej wznowienie. Biorąc pod uwagę ilość nowo zarejestrowanych przedsiębiorców oraz liczbę wniosków o wykreślenie i zawieszenie działalności – w ciągu 3 miesięcy liczba przedsiębiorstw wzrosła o 40. Warto dodać, że pozostała część firm prowadzi swą działalność w innej formie i podlega rejestracji w KRS.

Toruń jest drugim pod względem liczby mieszkańców i wielkości ośrodkiem gospodarczym województwa. Na terenie miasta najbardziej liczną grupę przedsiębiorstw stanowią mikro przedsiębiorstwa bo aż około 96% ogółu toruńskich firm. Ze względu na liczebność stanowią one główną siłę gospodarczą na rynku przedsiębiorstw, zatem

³⁶ Miesięczna informacja o podmiotach gospodarki narodowej w rejestrze REGON, GUS, kwiecień 2019, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/podmioty-gospodarcze-wyniki-finansowe/zmiany-strukturalne-grup-podmiotow/miesieczna-informacja-o-podmiotach-gospodarki-narodowej-w-rejestrze-regon-kwiecien-2019,4,22.html> [data dostępu: 6.06.2019 r.].

³⁷ Raport ewaluacji działalności gospodarczych nr WEiR 0643.1.5.2019, Wydział Ewidencji i Zezwoleń Urzędu Miasta Torunia, Toruń 2019.

wzrost ich liczby jest jednoznaczny z rozwojem gospodarczym miasta. Drugą co do wielkości grupą przedsiębiorstw są podmioty zatrudniające od 10 do 49 pracowników. Najmniej liczną grupą są podmioty zatrudniające powyżej 250 osób – w 2017 r. w Toruniu działały 43 takie przedsiębiorstwa. Grupa firm zatrudniających do 9 osób liczyła w 2012 roku 23630 podmiotów, czyli prawie 96% ogółu aktywnych podmiotów gospodarczych Torunia. Przedsiębiorstwa małe, zatrudniające od 10 do 49 pracowników w 2012 roku stanowiły 3,3% populacji przedsiębiorstw. Do grupy firm średnich (zatrudniających od 50-249 pracowników) zaliczało się 0,89%. Najmniej liczną grupę stanowią przedsiębiorstwa duże zatrudniające 250 pracowników i więcej³⁸.

Istotnym wyznacznikiem gospodarki lokalnej jest struktura wieku mieszkańców. W Toruniu od pięciu lat maleje liczba osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym oraz rośnie odsetek osób w wieku poprodukcyjnym. Porównując do innych miast stopa bezrobocia rejestrowanego Torunia (4,5%)³⁹ jest niższa niż w Łodzi (5,4%)⁴⁰ czy Kielcach (5,3%)⁴¹, wyższa w Bydgoszczy (3,5%)⁴², Olsztynie (3,0%)⁴³ i Gdyni (2,4%)⁴⁴. Przeanalizowano relację pomiędzy wskaźnikiem bezrobocia rejestrowanego i liczbą przedsiębiorstw na 10 mieszkańców. Zależność pomiędzy tymi dwoma wskaźnikami jest bardzo wyraźna – im więcej działających przedsiębiorstw tym niższe bezrobocie. Wskaźniki dla Torunia są zbliżone do wielkości Bydgoszczy i plasują się w okolicach wartości przeciętnych w analizowanej grupie.

Istotnym elementem wsparcia zgodnym z celem strategicznym „Toruń dobrym miejscem do inwestowania w nowoczesne usługi” jest udzielanie *Efektywnych ulg i preferencji dla inwestorów tworzących nowe miejsca pracy*. Powyższe zadanie całoroczne, realizowane na bieżąco przez Wydział Podatków i Windykacji UMT

³⁸ Przedsiębiorcy w województwie kujawsko-pomorskim. Fakty, liczby, przykłady, PKPP Lewiatan, Toruń 2012, str. 11 – 39.

³⁹ *Stopa bezrobocia w województwie*, PUP dla MT, <https://tujestpraca.eu/statystyki/stopa-bezrobocia-w-wojewodztwie/>, [data dostępu: 6.06.2019 r.].

⁴⁰ *Informacja o stanie bezrobocia w mieście Łodzi na dzień 31 maja 2019 r.*, <https://bip.uml.lodz.pl/miasto/informacja-o-stanie-miasta/sytuacja-na-lodzkiem-ryнку-pracy/informacja-o-stanie-bezrobocia-w-miescie-lodzi/>, [data dostępu: 6.06.2019 r.].

⁴¹ *Stopa bezrobocia w powiatach województwa świętokrzyskiego*, WUP Kielce, <http://www.wup.kielce.pl/dane-statystyczne/item/1-stopa-bezrobocia-w-powiatach-wojewodztwa-swietokrzyskiego>, [data dostępu: 6.06.2019 r.].

⁴² *Stopa bezrobocia w województwie*, PUP dla MT, <https://tujestpraca.eu/statystyki/stopa-bezrobocia-w-wojewodztwie/>, [data dostępu: 6.06.2019 r.].

⁴³ *Stopa bezrobocia - 2019 r.*, PUP dla MO <http://mupolsztyn.praca.gov.pl/stopa-bezrobocia>, [data dostępu: 6.06.2019 r.].

⁴⁴ *Stopa bezrobocia w Gdyni, Sopocie oraz województwie pomorskim. W okresie od kwietnia 2018 r. do kwietnia 2019 r.*, PUP w Gdyni, <http://gdynia.praca.gov.pl/stopa-bezrobocia-gdynia/sopot>, [data dostępu: 6.06.2019 r.].

pozwała zobrazować zarówno popyt i zapotrzebowanie przedsiębiorstw na zachęty inwestycyjne, jak również skalę polityki informacyjnej dotyczącej ulg wśród firm.

W 2018 r. kontynuowane były zwolnienia od podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców na podstawie programów pomocowych uchwalonych przez Radę Miasta Torunia. Przedsiębiorcy chętnie skorzystali z powyższej ulgi (74 podmioty) na łączną kwotę prawie 3 mln zł:

- 1) w zakresie branż chronionych, zanikających i preferowanych na obszarze Strefy Staromiejskiej Miasta Torunia (uchwały RMT 769/14 i 682/17) kwota zwolnień stanowiła ponad 22 tys. zł, a ilość podmiotów które uzyskały zwolnienia wynosi 14;
- 2) dla podejmujących działalność gospodarczą na obszarze Strefy Staromiejskiej (uchwały RMT 770/14 i 683/17) kwota zwolnień wyniosła 14,5 tys. zł, ilość podmiotów które uzyskały zwolnienia to 5;
- 3) dla nowych inwestycji na terenie Gminy Miasta Toruń w ramach pomocy de minimis⁴⁵ (uchwały RMT 663/13, 771/14 i 684/17) kwota zwolnień wyniosła ponad 720 tys. zł, ilość podmiotów które uzyskały zwolnienia to 16;
- 4) w ramach pomocy de minimis na tworzenie nowych miejsc pracy (uchwały RMT 772/14 i 685/17) kwota zwolnień: 1.930 tys. zł, ilość podmiotów które uzyskały zwolnienia to 38;
- 5) w ramach pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją (uchwała RMT 436/08) kwota zwolnień wyniosła 295 tys. zł, a ilość podmiotów które uzyskały zwolnienia to 1.

2.3. Potrzeby wsparcia lokalnych MŚP

Etapem poprzedzający działanie służb zatrudnienia na rzecz lokalnych przedsiębiorców stanowi diagnoza. W 2018 r. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPIPS) zawiesiło badania w ramach Monitoringu Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych, w związku z powyższym nie zostały przeprowadzone badania kwestionariuszowe przedsiębiorstw. W zamian trwają prace nad zmianą metodologii

⁴⁵ Definicja: *De minimis (lac.)* - oznacza pomoc publiczną, której ogólna kwota przyznana dowolnemu podmiotowi gospodarczemu nie przekracza 200 tys. euro w ustalonym okresie trzech lat budżetowych <http://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/BASLeksykon.xsp?id=1FCE2AA6A64615E9C1257A560039C08A&lit era=P>, [data dostępu: 6.06.2019 r.].

Barometru Zawodów. MRPiPS prowadzi rozmowy z Głównym Urzędem Statystycznym (GUS) w zakresie pozyskiwania informacji dotyczącej zapotrzebowania rynku pracy na pracowników wg zawodów. GUS planuje włączyć takie badania do programu badań statystycznych statystyki publicznej.

Barometr zawodów – to badanie przeprowadzane na zlecenie MRPiPS. Koordynatorem krajowym jest Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie. Na poziomie wojewódzkim Barometr zawodów koordynowany jest przez wojewódzkie urzędy pracy. WUP w Toruniu w porozumieniu z Powiatowym Urzędem Pracy dla Miasta Torunia i agencją zatrudnienia MJB-JOBS opracował obecną sytuację dotyczącą zawodów na toruńskim rynku pracy. Na tej podstawie został opracowany raport o zawodach deficytowych, nadwyżkowych i zrównoważonych w Toruniu. Raport jest wykorzystywany w trakcie realizacji projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Planowanie pakietu instrumentów rynku pracy wg zdiagnozowanych potrzeb pracodawców i alokacja środków finansowych na poszczególne instrumenty to z jednej strony pomoc udzielana osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w ramach:

- 1) szkoleń i przekwalifikowań zawodowych - nowe kwalifikacje lub odnowienie umiejętności (zwiększona szansa na zatrudnienie);
- 2) przyznania środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej - podjęcie pracy w ramach samozatrudnienia;
- 3) organizacji stażu, które umożliwią nabycie doświadczenia zawodowego w nowej pracy;
- 4) bonów na zasiedlenie przyznanych bezrobotnym do 30 roku życia, którzy podejmowali pracę co najmniej 80 km poza miejscem zamieszkania.

Z drugiej strony wsparcie pracodawców udzielane przez PUPdMT poprzez:

- 1) wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla bezrobotnego;
- 2) zatrudniania bezrobotnych w ramach umów na prace interwencyjne czy roboty publiczne;
- 3) zatrudnienia wspieranego, w ramach którego uczestnicy Centrum Integracji Społecznej po co najmniej półrocznym przygotowaniu, zostali zatrudnieni min. na 12 m-cy u pracodawcy;
- 4) zatrudnienia bezrobotnych korzystających z pomocy z MOPR w ramach prac społecznie użytecznych.

Dzięki środkom finansowym uzyskanym w roku 2018 zaktywizowano aż 1409 osób bezrobotnych i poszukujących pracy (bez KFS), w tym 400 osób ze środków unijnych.

W ramach zewnętrznych środków finansowych pozyskanych na dodatkowe działania wg potrzeb pracodawców należy wymienić grant pozyskany przez Centrum Wsparcia Biznesu na realizację projektu „torun.direct – dobre połączenie z biznesem”. Grant w wysokości 148000 zł otrzymano z Fundacji Promocji Gmin Polskich w ramach projektu „Podniesienie kompetencji cyfrowych mieszkańców województw: kujawsko-pomorskiego i łódzkiego”.

Osoby biorące udział w projekcie nabeżdą umiejętność korzystania z technologii informatycznych poprzez przeszkolenie z zakresu podstaw obsługi komputera i korzystania z Internetu, a także specyficznych umiejętności informatycznych realizowanych w czterech modułach tematycznych:

- 1) „Mój biznes w sieci”;
- 2) „Moje finanse i transakcje w sieci”;
- 3) „Działam w sieciach społecznościowych”;
- 4) „Tworzę własną stronę internetową (blog)”.

Źródło finansowania to: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 3.1 „Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych” Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014-2020. Grant otrzymany w ramach projektu: "Podniesienie kompetencji cyfrowych mieszkańców województw: kujawsko-pomorskiego i łódzkiego." (nr projektu POPC.03.01.00-00-0081/18), realizowanego przez Fundację Promocji Gmin Polskich.

Również Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu przeprowadziło badanie ankietowe wśród przedsiębiorców prowadzących działalność w obrębie Zespołu Staromiejskiego. Służyło ono poznaniu oczekiwań względem lokalnego samorządu w zakresie ewentualnego wsparcia prowadzonej przez nich działalności. Ankietę wypełnili rzemieślnicy reprezentujący następujące zawody: fryzjer, fotograf, jubiler, cukiernik, piekarz, złotnik, introligator, optyk, kowal oraz właściciele pracowni witraży, pracowni kapeluszy, pracowni papieru, pracowni ceramiki artystycznej, wytwórni stempli. W ankiecie zawarte były pytania dotyczące postulatów jakie zgłaszali rzemieślnicy bezpośrednio na wydarzeniach organizowanych przez Urząd Miasta Torunia.

Tab. 3 Dane szacunkowe zadań realizowanych w ramach dostosowania działań służb zatrudnienia

Treść celu lub zadania	Treść wskaźników	Wartość wskaźnika 2017 r.	Wartość wskaźnika 2018 r.	Źródła informacji
Badanie ankietowe potrzeb lokalnych pracodawców– na podstawie bazy danych PUP.	Liczba zrealizowanych badań przedsiębiorców z bazy danych PUP	1 badanie/134 przedsiębiorców	0	PUPdMT
Badania potrzeb przedsiębiorców we współpracy z partnerami – CWB, IP-H, WUP.	Liczba zrealizowanych badań we współpracy z partnerami	1 (CWB) 1 (PUP)	1 (CWB) 1 (PUP)	PUPdMT CWB, IPH, WUP
Planowanie pakietu instrumentów rynku pracy wg zdiagnozowanych potrzeb i alokacja środków finansowych.	Liczba użytych instrumentów	20	14	PUPdMT
Pozyskanie zewnętrznych środków finansowych na działania wg potrzeb.	Wartość pozyskanych środków	(przez NGO`s) 170.000,00	(„torun.direct – dobre połączenie z biznesem” 148.000,00 zł	NGO, CWB,
Utrzymywanie bieżących kontaktów roboczych z przedsiębiorcami (kontakty indywidualne, udział w targach pracy itp.	Liczba kontaktów z przedsiębiorcami/pracodawcami	161 (OHP), 6354 (PUP), 176 (WE) łącznie 6691	135 (OHP), 7971 (PUP), 560 (WE) łącznie 8666	CWB, WE, OHP
	Liczba i nakład publikacji dla przedsiębiorców	2000 (OHP), 800 (PUP), 6000 (CWB) łącznie 8800	1000 (OHP), 500 (PUP), 6500 (CWB) łącznie 8000	

Źródło: Miejski program promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy. Raport 2018. Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia.

W ramach przeprowadzenia ankiety wśród przedsiębiorców wysłano pismo do 26 firm reprezentujących branże chronione i zanikające, prowadzących działalność w obrębie Zespołu Staromiejskiego, zawierające informacje o wydarzeniach organizowanych przez Gminę Miasta Toruń lub z zaangażowaniem środków

finansowych pochodzących z jej budżetu, w które ww. przedsiębiorcy mogliby się włączyć celem promowania świadczonych przez siebie usług. Do przedmiotowego pisma załączona została również ankieta, która miała służyć poznaniu ich oczekiwań względem lokalnego samorządu w zakresie ewentualnego wsparcia prowadzonej przez nich działalności.

Rys. 3 Ankieta przeprowadzona wśród przedsiębiorców obszaru Zespołu Staromiejskiego

Ankieta na zlecenie Urzędu Miasta Torunia Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu.
Ankieta zawiera pytania zamknięte i otwarte. Na pytania zamknięte, jedną z wybranych odpowiedzi należy zaznaczyć „X”.

1. Jakiego rodzaju wsparcie będzie przydatne w prowadzonej przez Państwa działalności gospodarczej?

A) wydruk papierowych toreb/papieru do pakowania tak nie

Jeśli tak, prosimy o podanie najczęściej używanego rozmiaru opakowania:

A5 A4 A3

inny, jaki?.....

B) organizowanie wydarzeń promujących rzemieślnictwo tak nie

Jeśli TAK, prosimy o odpowiedź na dodatkowe pytania:

b1) W jaki sposób powinno być zorganizowane takie wydarzenie?

jako odrębne jednorazowe wydarzenie, odbywające się:

w sezonie turystycznym (kwiecień – październik)

poza sezonem turystycznym

jako wydarzenie towarzyszące jarmarkom, pchlim targom, odbywające się:

w sobotę

w niedzielę

w dni robocze

b2) W jaki sposób zamierzają Państwo zaprezentować swoją działalność podczas takiego wydarzenia?

dzień otwarty w miejscu prowadzenia działalności

poza miejscem prowadzenia działalności

C) inne, jakie:

.....

.....

.....

.....

2. Reprezentuję firmę/ branżę:

.....

Źródło: opracowanie własne

Wśród 23 respondentów, którzy wypełnili ankiety, 18 opowiedziało się za koniecznością pozyskania wsparcia od Gminy w postaci papierowych toreb dla swoich klientów. 6 osób wskazało, iż preferowanym rozmiarem będzie A5, 8 osób – A4, zaś 5 osób – A3. Pozostali przedsiębiorcy wskazali inne rozmiary, np. A2, A7, bądź papier w formacie A2.

Jednocześnie 15 przedsiębiorców widzi potrzebę organizowania wydarzeń promujących rzemieślnictwo, 3 uważa, że nie jest to konieczne, zaś 5 ankietowanych nie udzieliło jednoznacznej odpowiedzi.

Na pytanie, w jaki sposób powinny być organizowane tego typu wydarzenia padały zróżnicowane odpowiedzi. 10 przedsiębiorców widzi bowiem potrzebę zorganizowania jednorazowego wydarzenia w sezonie turystycznym (kwiecień – październik). W znacznej mniejszości są osoby, które uważają, że takie przedsięwzięcia powinny odbywać się poza sezonem. Zdaniem ankietowanych tego typu wydarzenia mogą również odbywać się w soboty (11 osób) lub niedziele (3 osoby) i towarzyszyć jarmarkom oraz pchlim targom.

Na pytanie, w jaki sposób przedsiębiorcy zamierzają zaprezentować swoją działalność padały następujące odpowiedzi: 8 ankietowanych opowiedziało się za dniem otwartym w miejscu pracy, 3 poza miejscem prowadzenia działalności, 3 trzech wskazało jedną i drugą formę promocji. 9 rzemieślników nie udzieliło żadnej odpowiedzi.

Respondenci wskazywali również inne formy wsparcia, które chcieliby pozyskać, w tym m. in.:

- 1) ulgi dla właścicieli kamienic wynajmujących pomieszczenia rzemieślnikom;
- 2) szyldy o jednakowej stylistyce z metalu;
- 3) ulgi za zajęcie pasa drogowego;
- 4) promowanie Bydgoskiego Przedmieścia;
- 5) promowanie rzemieślników na stronach internetowych jednostek miejskich;
- 6) dofinansowanie przedsiębiorcom podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 7) wsparcie dla nowych rzemieślników poprzez organizację staży, kursów, itp.;
- 8) warsztaty w zakresie podstawowej technologii usług introligatorskich „Od arkusza do książki”;
- 9) parkingi kilkuminutowe na Starówce (podobne do Kiss and Ride) również na części miejsc postojowych dla niepełnosprawnych;
- 10) obniżenie cen za całodniowe parkowanie na starówce, np. na Pl. św. Katarzyny;
- 11) utworzenie straganów na ul. Szerokiej;
- 12) zorganizowanie parady rzemiosła;
- 13) bezpłatne parkingi na starówce;
- 14) obniżenie podatku od nieruchomości od lokali, w których prowadzona jest działalność gospodarcza;
- 15) materiały reklamowe, np. broszury, foldery, publikatory, itp. oraz nośniki dvd;
- 16) reklama w mediach lokalnych i regionalnych, radiu, internecie, prasie;

- 17) zorganizowanie jarmarku lokalnego rękodziela np. przy Krzywej Wieży
– prezentacja swoich wyrobów i warsztaty.

Analiza powyższej ankiety, doprowadziła do wniosków, że konieczne jest podjęcie przez właściwe działy Urzędu Miasta Torunia i jednostki Gminy Miasta Toruń dalszych działań w celu zaspokojenia części oczekiwań przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w obrębie Zespołu Staromiejskiego.

Rozdział 3. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości w oparciu o mechanizmy wsparcia jednostki

3.1. Indywidualny Opiekun MŚP

Idea projektu o nazwie „Indywidualny Opiekun MŚP” zrodziła się w związku z coraz większą liczbą napływających do jednostki zapytań przedsiębiorców o udzielenie informacji ws. jej założenia, rozwoju czy rozliczeń dokonywanych z administracją publiczną. Z inicjatywy dyrektora Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu, powstał projekt skupiający w sobie nie tylko pomoc i opiekę przedsiębiorcy w każdym zakresie związanym z biznesem, ale również pakiet dedykowanych dla niego szkoleń czy system współpracy z instytucjami otoczenia biznesu.

Projekt jest wieloetapowym przedsięwzięciem, a jego zadaniem jest pełnić funkcję tzw. „biznesowego conciergie’a⁴⁶”. Klient zainteresowany realizacją własnej działalności lub jej rozwojem, przechodzi przez proces od analizy pomysłu, realizacji przy współudziale jednostki, do dalszego rozwoju przy pełnym wsparciu pracownika Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu. Opieka nad MŚP składa się z realizowanych etapów:

- 1) proces przygotowawczy - w skład którego wchodzi pierwsze spotkanie konsultacyjne, na którym omawiane są pomysły klienta, jego zapotrzebowanie i preferencje. Podczas tego procesu klientowi przedstawiane są informacje związane z aktualnymi trendami na rynku pracy (analiza popytu i podaży produktu lub usługi na rynku, predyspozycje wzrostu firmy o wskazanej branży na obszarze Torunia). Spotkanie owocuje również w przekazanie pełnej informacji klientowi na temat procesu rejestracji działalności lub spółki, form opodatkowania, zakresu ubezpieczeń czy dostosowanych do działań przedsiębiorcy kodów Polskiej Klasyfikacji Działalności⁴⁷. Zainteresowany dowiadyuje się także o możliwych do pozyskania środkach finansowych

⁴⁶ Definicja: *Conciergie* (ang.) – w polskich tłumaczeniach konsjerż, dozorca domu, zwłaszcza we Francji, w nowoczesnej odsłonie, pojęcie odnosi się do opiekuna klienta, który dba o jego potrzeby w każdym zakresie (np. zakupy, wyjścia do teatru, organizacja spotkań). <https://www.brella.pl/concierge-konsjerz-kim-jest-jakie-ma-zadania-wszystko-o-zawodzie/>, [data dostępu: 7.06.2019 r.].

⁴⁷ Definicja: *PKD (Polska Klasyfikacja Działalności)* - to oficjalny podział działalności gospodarczych realizowanych przez podmioty gospodarcze, <http://www.klasyfikacje.gofin.pl/pkd/4,0.html>, [data dostępu: 7.06.2019 r.].

(z Powiatowego Urzędu Pracy dla Miasta Torunia, Funduszy Unii Europejskich, Lokalnych Grup Działania lub Kujawsko Pomorskiej Agencji Rozwoju itp.), a także o ofercie lokali miejskich i prywatnych na wykup lub wynajem. Indywidualny Opiekun ma za zadanie przygotować ofertę dostępnych lokali użytkowych, powierzchni biurowych zgodnych z zapotrzebowaniem zainteresowanego. Klient zachęcany jest również do założenia zaufanego profilu ePUAP⁴⁸;

- 2) proces realizacji – to kolejne spotkanie, po uprzednim potwierdzeniu przez klienta gotowości do założenia własnego biznesu. Klient podczas spotkania biznesowego przy udziale pracownika Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu, zdalnie rejestruje swoją firmę poprzez CEiDG/KRS przez internet lub wypełnia niezbędną dokumentację w formie tradycyjnej. Podczas rejestracji zdalnej w ramach komunikacji między urzędami, klient z założonej firmy rozliczany jest automatycznie w niezbędnych do tego placówkach. Udzielana zostaje informacja o newralgicznych terminach, do których klient winien przekazać zobowiązane należności i przesłać niezbędną dokumentację. Podczas spotkania klient otrzymuje informację o sposobie zatrudnienia pracowników, rodzajach dostępnych umów, procesie adaptacji pracownika, kursów BHP, a także niezbędnego do uzyskania zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia w ośrodkach medycyny pracy. Klient informowany jest również o środkach przewidzianych na doposażenie stanowiska pracy dla nowej osoby zatrudnianej, pracownik Centrum pomaga także klientowi przy tworzeniu dokumentacji przyspasabiającej pracownika do pracy.
- 3) proces wzrostu – obejmuje naukę klienta lub wskazanego przez niego pracownika do prowadzenia lub rozliczania własnego biznesu samodzielnie, np. poprzez umiejętność prowadzenia księgowości i rozliczania z urzędami (obywatel.gov.pl; Pliki JPK i VAT, formularze interaktywne), obsługi programów kadrowo-płacowych czy fakturowania (w homebiuro.pl, Subiekt, Comarch itp.) oraz pełnej nauki programu Płatnik 10.02.002. Zainteresowany może również

⁴⁸ Definicja: *ePUAP* (elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej) – ogólnopolska platforma teleinformatyczna służąca do komunikacji obywateli i przedsiębiorców z jednostkami administracji publicznej w ujednolicony, standardowy sposób. Platforma służy również do komunikacji pomiędzy jednostkami administracji publicznej. Usługodawcami są podmioty administracji publicznej oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne zlecone lub powierzone im do realizacji., https://epuap.gov.pl/wps/wcm/connect/epuap2/PL/Strefa+Klienta_Pomoc/Co+to+jest+ePUAP/ [data dostępu: 7.06.2019 r.].

uczestniczyć w szkoleniach z marketingu i reklamy w internecie oraz nauczyć się przy pomocy pracownika jednostki, prostych programów graficznych. Zainteresowany klient uzyskuje informację o wymogach i sposobie zamówień na wykonanie materiałów promocyjnych dla swojej firmy.

- 4) proces inwestycyjny – to proces wzmożonego rozwoju firmy klienta, którego zapotrzebowanie zwiększa się na takie informacje jak np. konkursy inwestycyjne dla firm z danego obszaru, programy współpracy ze szkolnictwem technicznym i branżowym czy projekty promocyjne dla swojej marki. Klient uzyskuje również informację o wprowadzeniu odpowiedniej procedury ochrony danych osobowych opartej na z rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych – RODO) (DZ.U.U.E.L.119.1). W miarę zapotrzebowania Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu pomaga również w zastrzeganiu znaków towarowych i patentów w Urzędzie Patentowym, a także w wypełnieniu wniosku patentowego.

Rys. 4 Proces wsparcia przez Indywidualnego Opiekuna MŚP

Źródło: opracowanie własne

Powyższe procesy (przedstawione na rys. 4) to tylko początek dalszego rozwoju klienta pod opieką jednostki. W dalszej części następuje realizacja projektu Opieki Inwestorskiej opisanej szerzej w podrozdziale drugim. Dotychczas ze wsparcia Indywidualnego Opiekuna MŚP od momentu wprowadzenia projektu tj. styczeń 2018 roku, skorzystało 217 osób.

3.2. Opieka Inwestorska

Drugim najważniejszym projektem realizowanym w Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu jest pełna opieka inwestorska. Jednym z zadań statutowych jednostki jest dbałość o promocję terenów inwestycyjnych do sprzedaży oraz pomoc potencjalnym inwestorom w ulokowaniu swoich inwestycji na terenie miasta.

Do najważniejszych czynności wykonywanych przy obsłudze inwestorskiej zaliczamy m.in.:

- 1) wybór lokalizacji inwestycji – począwszy od przypisaniu opiekuna inwestora, który zapewni pomoc w trakcie całego procesu przygotowania i realizacji inwestycji do przygotowania oferty miejskich terenów inwestycyjnych we współpracy z gminami ościennymi;
- 2) analizę danych – od udzielenia informacji o warunkach inwestowania, obowiązujących przepisach i procedurach, do analizy danych demograficznych (w tym rynku pracy, poziomu bezrobocia, liczby studentów i kierunków kształcenia na danym obszarze oraz znajomości języków obcych);
- 3) wizyty inwestora – podczas której organizowane są spotkania z władzami miasta. Następuje ułatwienie kontaktów z innymi instytucjami administracji publicznej na terenie Torunia, a także pomoc w nawiązaniu kontaktów m.in. z firmami rekrutacyjnymi, agencjami nieruchomości czy deweloperami;
- 4) rozpoczęcie działalności – począwszy od współpracy inwestora ze szkołami branżowymi i technicznymi, uczelniami wyższymi (np. stworzenie lub dostosowanie programu zajęć do potrzeb inwestora) do pomocy przy uzyskaniu niezbędnych decyzji administracyjnych;
- 5) opiekę poinwestycyjną – kreowany zostaje pozytywny wizerunek inwestora jako pracodawcy poprzez dystrybuowanie materiałów promocyjnych o inwestorze do lokalnych mediów, dostarczane są informacje

o zwolnieniach podatkowych oraz możliwych do pozyskania środków finansowych na dalsze inwestycje, a także podtrzymywane jest wsparcie w zakresie dostępnej pomocy publicznej oraz innych zagadnień prawnych.

Fot. 3 Ujęcie z filmu promującego tereny inwestycyjne w Toruniu

Źródło: opracowanie własne

Pełna opieka inwestorska jest jedną z form zachęt inwestycyjnych dla napływających do Torunia przedsiębiorców z zagranicy oraz firm lokalnych i krajowych. Dzięki wdrożeniu projektu i szeroko zakrojonej promocji wykonanej przez Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu w roku 2018 r. samorząd sprzedał 11 działek inwestycyjnych i 10 terenów przeznaczonych pod zabudowę jednorodzinna zasilając magistrat miejski łączną kwotą 13656450 zł.

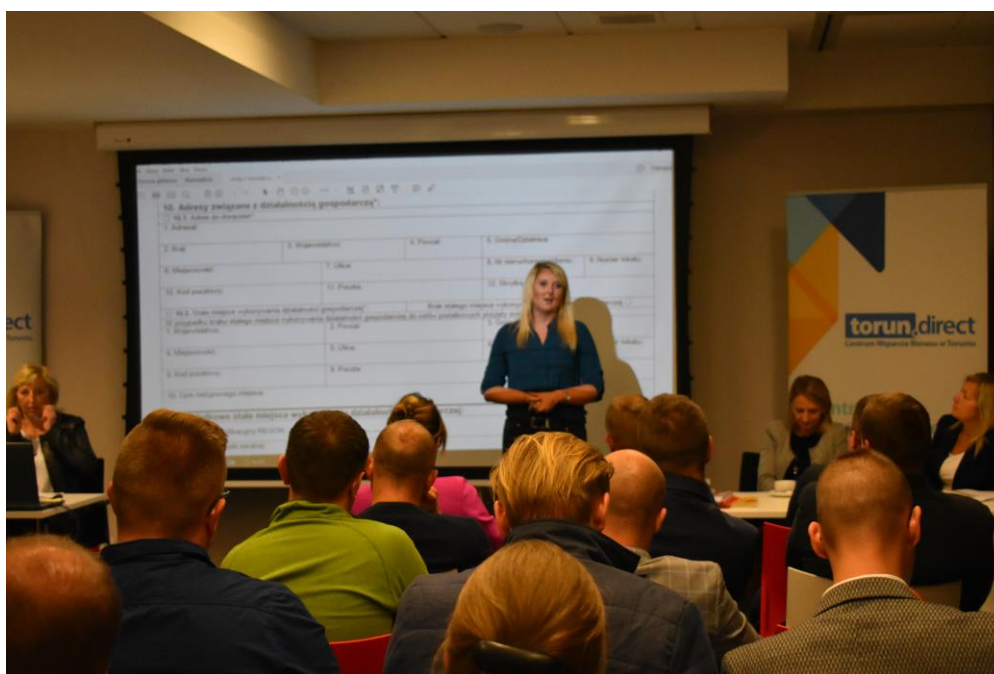
3.3. Wybrane programy pomocowe i promocyjne

Warsztaty pn. „Wsparcie na starcie”

Niesłabnącym zainteresowaniem cieszy się projekt dla przedsiębiorców pn. „Wsparcie na starcie”. Seria tych bezpłatnych warsztatów propaguje wiedzę z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz pozyskania środków finansowych na jej rozwój. W ramach warsztatów prezentowane są informacje m.in. na temat wymogów formalnych związanych z otwieraniem działalności gospodarczej oraz uzyskaniem wsparcia w formie bezzwrotnych dotacji czy wsparcia

pomostowego dla młodych przedsiębiorców. Warsztaty pozwalają uczestnikom szkolenia zapoznać się z ofertą Kujawsko-Pomorskiego Funduszu Pożyczkowego, Toruńskiego Funduszu Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. oraz Powiatowego Urzędu Pracy dla Miasta Torunia. Do udziału w wydarzeniu zaproszeni są zawsze przedstawiciele Urzędu Miasta Torunia, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz I Urzędu Skarbowego, którzy dzielą się z zainteresowanymi wiedzą związaną z możliwymi formami opodatkowania działalności gospodarczej, a także z wymogami administracyjno-prawnymi.

Fot. 4 Warsztaty „Wsparcie na starcie”

Źródło: fotografia własna.

Z uwagi na rozwijający się rynek gospodarczy miasta Torunia, ta wersja warsztatów jest pożądaną formą zdobywania wiedzy przez przyszłych i obecnych przedsiębiorców.

Śniadania biznesowe Prezydenta Miasta Torunia z przedsiębiorcami.

Kolejnym projektem w ofercie jednostki, cieszącym się ogromnym zainteresowaniem wśród przedsiębiorców były „Śniadania Biznesowe Prezydenta Miasta Torunia z przedsiębiorcami”. Cykl spotkań pozwalał zaproszonym na możliwość uczestnictwa w konsultacjach społecznych, dialogu z samorządem oraz pozyskania niezbędnych dla siebie informacji związanych z działalnością gospodarczą na terenie miasta Torunia.

Fot. 5 Śniadanie biznesowe Prezydenta Miasta Torunia z przedsiębiorcami

Źródło: fotografia własna.

Każdy cykl wydarzeń dedykowany był odpowiedniej grupie odbiorców dobranej pod względem obszaru, na którym prowadzona jest firma albo charakteru prowadzonej działalności gospodarczej.

Akcja „Jedno okienko”

Realizowany projekt umożliwia przedsiębiorcom założenie własnej działalności gospodarczej w jednym miejscu, bez konieczności odwiedzin wydziałów urzędu miasta oraz instytucji związanych z obsługą przedsiębiorców znajdujących się obowiązkowo na liście podmiotów koniecznych do otwarcia własnej firmy. Przedstawiciele urzędów: Urzędu Miasta Torunia, Pierwszego Urzędu Skarbowego w Toruniu, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział Toruń, Powiatowego Urzędu Pracy dla Miasta Torunia i Punktu Informacji Funduszy Europejskich podczas wspólnego dyżuru udzielają wszelkich informacji związanych z rozpoczęciem działalności gospodarczej i uzyskaniem dofinansowań na rozwój firmy, pomogą wypełnić i złożyć pierwsze niezbędne do tego dokumenty oraz za pomocą elektronicznego dostępu rozpoczną procedurę zakładania działalności. Dzięki temu zainteresowani odwiedzający wybrany kompleks handlowy w Toruniu możliwość swobodnego skorzystania z pomocy przedstawicieli urzędów w jednym miejscu, bez konieczności oczekiwania w kolejkach na załatwienie swojej sprawy.

Fot. 6 Akcja „Jedno okienko” w Atrium Copernicus

Źródło: fotografia własna.

Powyższe zadanie realizowane jest kilka razy w roku, a dniem tygodnia organizowanego wydarzenia jest zawsze sobota.

„Lekcje przedsiębiorczości w praktyce”

Jednym z zadań statutowych jednostki jest promocja szkół branżowych i technicznych w Toruniu, a także działalność edukacyjna z zakresu przedsiębiorczości i trzeciego sektora. „Lekcje przedsiębiorczości w praktyce”, które w 2019 r. zrealizowano w ramach tego zadania, miały na celu uświadomienie uczniom jak istotna w praktycznym funkcjonowaniu każdego człowieka jest wszechstronna wiedza zawodowa, znajomość zagadnień związanych z prowadzeniem firmy oraz umiejętność pozyskiwania funduszy na swoje pomysły. Lekcje przedsiębiorczości w praktyce jednostka zrealizowała w 42 placówkach edukacyjnych na terenie całego Torunia, a także w 40 miejscowościach powiatu toruńskiego. Ponad 4,000 uczniów ze 174 klas zapoznało się z tematyką przedsiębiorczości.

Spotkania w szkołach stanowiły okazję dla uczniów do zweryfikowania swojej wiedzy nie tylko z zakresu przedsiębiorczości, ale również praktycznej nauki zawodu. Podczas spotkań z doradcą zawodowym z Centrum Wsparcia Biznesu poruszany był problem zawodów deficytowych, nadwyżkowych i tych w równowadze.

Fot. 7 Lekcje przedsiębiorczości w praktyce w Zespole Szkół nr 14 w Toruniu

Źródło: fotografia własna.

Przygotowane przez Centrum Wsparcia Biznesu „Lekcje przedsiębiorczości w praktyce” realizowane były od 1 kwietnia również w szkołach podstawowych i oddziałach gimnazjalnych z 40 miejscowości powiatu toruńskiego: Złejwsi Wielkiej, Rzęczkowa, Górska, Łążyna, Przysieka, Siemonia, Cierpic, Małej Nieszawki oraz miejscowości spoza powiatu: Aleksandrowa Kujawskiego, Ciechocinka, Łubianki, Brąchnowa, Pigży, Warszawic, Wybcza, Grzywna, Kończewic, Sławkowa, Zelgna, Pluskowęs, Głuchowa, Chełmży, Łysomic, Turzna, Ostaszewa, Świerczynek, Lubicza, Lubicza Górnego, Gronowa, Grębocina, Młyńca Pierwszego, Lubicza Dolnego, Złotorii, Brzozówki, Dobrzejewic, Łążyna, Obrowa, Osieka n/W, Czernikowa, Makowisk, Mazowska, Steklina i Osówki. Pracownicy Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu podczas spotkań z uczniami klas przekazali katalogi oraz ulotki dla rodziców i młodzieży z ofertą edukacyjną 10 szkół branżowych i technicznych z Torunia.

Dzięki spotkaniom uczniowie poznali modele działalności gospodarczych, a także sposoby pozyskiwania funduszy na start i rozwój swojego biznesu. Młodzież w sposób przystępny poznała w praktyce zagadnienia związane z prowadzeniem i rejestracją własnej firmy. Projekt zrealizowany w szkołach umożliwił również nabycie umiejętności pozwalających na aktywne uczestnictwo w życiu społecznym w ramach idei wolontariatu, poruszania się na lokalnym rynku pracy oraz aktywności ekonomicznej. Prezentowany materiał wskazał uczniom możliwości jakie daje działalność

w tzw. III sektorze, która może być doskonałą alternatywą dla osób planujących karierę zawodową.

„Poznaj naszą firmę”

Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu, w partnerstwie ze szkołami branżowymi i technicznymi uruchomiło program lojalnościowy „Poznaj naszą firmę”. Firmy uczestniczące w programie realizują cykl wizyt studyjnych w siedzibie swojej firmy, w których uczestniczą uczniowie klas profilowanych zgodnych z branżą danej firmy. Program „Poznaj moją firmę” to swoista prezentacja możliwości przedsiębiorstwa wśród młodzieży, z pokazaniem jego struktury, zasięgu i możliwości. Dzięki udziałowi firma zyskuje promocję na rynku pracy, stając się jednocześnie częścią społeczności wspierającej rozwój umiejętności przyszłych pracowników.

Fot. 8 Wizyta studyjna w firmie Emtor Sp. z o.o. w Toruniu w ramach programu Poznaj Naszą Firmę

Źródło: fotografia własna.

Działające w Toruniu szkoły branżowe i techniczne oferują szeroki wachlarz zawodów poszukiwanych obecnie na rynku pracy. Program obejmuje 10 placówek edukacyjnych kwalifikujących w zawodach m. in. kucharz, kelner, mechanik pojazdów samochodowych i elektryk. Współpraca z wieloma toruńskimi przedsiębiorstwami oraz ułatwienie realizacji praktyk i staży, to dodatkowe aspekty, które sprawiają, że absolwenci prezentowanych placówek zdobywają solidne wykształcenie, praktyczną

naukę zawodu, a zaproszone do udziału firmy wykwalifikowanych pracowników spełniających kryteria ich naboru rekrutacyjnego.

Made in Toruń

Jednym z głównych projektów jest również wdrożenie wspólnego znaku towarowego pn. „Made in Toruń” mającego na celu uhonorowanie toruńskich produktów lub usług oraz promocję potencjału gospodarczego miasta Torunia. Specyfika regionu, a także zapał i pomysłowość mieszkańców miasta sprawiła, że Toruń zasłynął jako miejsce, w którym produkty i świadczone usługi wyróżniają się nie tylko na rynku krajowym, ale swoją jakością również i na świecie. Ideą projektu jest, aby logiem „Made in Toruń” posługiwali się także przedsiębiorcy posiadający kapitał na rynkach zagranicznych, prezentując swoje wyroby i usługi również poza granicami kraju.

Fot. 9 Gala rozdania odznaczeń „Made in Toruń”

Źródło: S. Kowalski, www.torun.pl

Wspólna marka ma za zadanie uhonorować tę wyjątkowość, co stało się powodem do stworzenia prestiżowego odznaczenia w pełni zidentyfikowanego z miastem, określonego międzynarodowym sformułowaniem „Made in Toruń”, które jest jasne i czytelne w swoim przekazie na rynkach krajowych, wśród mieszkańców Polski, ale także poza granicami kraju i wśród licznych turystów. Pomysłodawczynią odznaczenia jest Radna Miasta Torunia Pani Magdalena Olszta-Bloch. Całość cieszy się ogromnym zainteresowaniem wśród mieszkańców i przedsiębiorców miasta, a także

mediów. Na potrzeby realizacji projektu oraz w trosce o prawa własnościowe marki formę graficzną „Made in Toruń” Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu zarejestrowało jako znak towarowy wspólny w Urzędzie Patentowym w Warszawie. Każdy przedsiębiorca może zgłosić swój produkt lub usługę do projektu, a jego wniosek rozpatrywany jest przez Kapitułę Znakową składającą się z przedstawicieli 5 instytucji otoczenia biznesu. Łącznie wyróżniono już 84 przedsiębiorstwa.

Pomoc zwalnianym pracownikom Metronu

W związku z informacjami dotyczącymi wniosku o ogłoszenie upadłości przez spółkę Metron, Miasto Toruń działające poprzez Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu i Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia rozpoczęło działania pomocowe skierowane do zwalnianych pracowników tej toruńskiej firmy. Według zapowiedzi radcy prawnego spółki Metron, pracę straciło ponad 130 osób. Większość ze 130 osobowej załogi dostało trzymiesięczne wypowiedzenia, a nieliczni zostali objęci świadczeniami przedemerytalnymi.

W dniach 28-30.08.2018 r. w siedzibie spółki działał punkt konsultacyjny, w ramach którego zaprezentowano oferowane przez lokalny samorząd na ich rzecz formy wsparcia. W krótkim czasie udało się także znaleźć kilkaset ofert pracy na terenie Torunia. Lokalni pracodawcy deklarowali możliwość przyuczenia pracowników pozyskanych z Metronu do nowych zawodów. Ponadto, w dniach: 10.09.2018 r., 24.09.2018 r., 3.10.2018 r., 15.10.2018 r., 22.10.2018 r., 29.10.2018 r. o stałej godz. 13:00 w siedzibie spółki odbyły się kolejne dyżury przedstawicieli Gminy Miasta Toruń podczas, których przedstawione zostały dalsze możliwości wsparcia w tym zakresie. Podczas zorganizowanego dyżuru obecni byli m.in. pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Pracy (Wydziału Funduszy Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, Pośrednictwa i Rynku Pracy). W ramach działań pomocowych partnerzy Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu zaoferowali łącznie ponad 240 miejsc pracy. Zainteresowane pozyskaniem pracowników firmy m.in. SOHBI Craft Poland czy Meralliance poprzez swoich przedstawicieli, na spotkaniach konsultacyjnych zachęcali osobiście do podjęcia u nich pracy. Oferty pracy zostały umieszczone na miejskich portalach internetowych, przekazane do Działu Kadr toruńskiej spółki Metron, prezentowane były na spotkaniach konsultacyjnych, a także

przedstawiane osobiście na indywidualnych spotkaniach z zainteresowanymi w siedzibie Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu.

Pracownicy Metronu zostali również zaproszeni na warsztaty „Wsparcie na starcie” organizowane przez CWB w dniu 26.09.2018 r. oraz 13.11.2018 r. Warsztaty miały na celu pomoc w założeniu i rozwinięciu własnej działalności gospodarczej, a także na pozyskaniu środków finansowych na jej działanie. 27.11.2018 r. we współpracy z PUP dla miasta Torunia, w siedzibie Centrum Aktywności Zawodowej, zorganizowano spotkanie dla pracowników Metronu, na którym prezentowali swoje oferty zaproszeni pracodawcy m.in. Manpower Polska, KONKRET Z.R.Trejderowscy Sp.j., Toruńskie Zakłady Graficzne Zapolex Sp. z o.o., Flame Employment Polska Sp. z o.o. i Hendrickson.

Fot. 10 Ostatnie spotkanie pracowników Metronu przed wydaniem świadectw pracy

Źródło: fotografia własna

Do dnia dzisiejszego byli pracownicy Metronu regularnie korzystają z oferty Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu.

Zakończenie

Celem pracy było ukazanie, że Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu jest instytucją wspierającą lokalną przedsiębiorczość. Jednostka nieustannie stara się spełniać oczekiwania swoich odbiorców poprzez wszechstronną ofertę obsługi, zachęty inwestycyjne i działania promocyjne miasta. Pomoc przedsiębiorcom stała się misją jednostki, a podejmowana działalność stanowi jedną z wizytówek miasta. Popyt na usługi Centrum, zwiększone polityka informacyjna wśród przedsiębiorców w sprawie instrumentów wsparcia, a także liczba korzystających z oferty inwestycyjnej przedsiębiorców jest informacją o osiągnięciu celu.

Sprzedaż terenów inwestycyjnych należących do Gminy Miasta Toruń to kluczowy element rozwoju gospodarczego miasta, na którym w przyszłości będą opierać się działania jednostki. Atrakcyjne położenie, dobra komunikacja oraz niezbędna infrastruktura to atuty, które przyciągają przedsiębiorców i sprawiają, że miasto intensywnie się rozwija. Doskonałe tereny, które stanowią podstawę do rozwijania przedsiębiorczości w mieście potrzebują szerokiej promocji, która pozwoli zaprezentować jak najlepiej zasoby gminy oraz zwrócić uwagę na Toruń, jako idealne miejsce na tworzenie lub rozwijanie działalności. Aby zwiększyć szansę na znalezienie przedsiębiorcy, który będzie zainteresowany ulokowaniem swojego kapitału i rozwojem firmy w danym mieście jednostka zamierza zwiększyć swoją ofertę o kolejne działania promocyjne, organizację targów czy wzrost ilości zachęt inwestycyjnych dla potencjalnego inwestora .

Przedsiębiorczość w regionie uwarunkowana jest m.in. zdolnością do szybkiego wprowadzania innowacji czy podejmowaniu ryzyka. To obecnie jedne z czynników decydujących o konkurencyjności gospodarki zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym. Dogodne otoczenia jak tzw. „poduszka bezpieczeństwa” potęguje w przedsiębiorcach chęć do dalszego rozwoju, zwiększając tym samym lokalną przedsiębiorczość. Aby jeszcze bardziej sprostać wymaganiom odbiorców, jednostka zamierza przeprowadzić ogólnopolskie badania ankietowe, mające na celu przedstawić zapotrzebowanie przedsiębiorców na usługi wsparcia.

Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu jest instytucją wspierającą lokalną przedsiębiorczość. Przedstawiony materiał ukazuje zrealizowany cel pracy.

Nie odnotowano w Polsce drugiej jednostki o tak szerokim zakresie działań.

Bibliografia

1. P. Hensel i B. Glinka, Urzędnicy i przedsiębiorcy. Kulturowe bariery współpracy, POLTEX, Warszawa 2012.
2. Przedsiębiorcy w województwie kujawsko-pomorskim. Fakty, liczby, przykłady. PKPP Lewiatan, 2012.
3. G. Morgan, Obrazy organizacji, PWN, Warszawa 2002.
4. A. Skowronek-Mielczarek, Regionalne uwarunkowania rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, Difin, Warszawa 2011.
5. U. Markowska-Przybyła, Rola przedsiębiorczości w rozwoju regionalnym Polski, Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu nr 964, Wrocław 2003.
6. B. Bojewska, Uwarunkowania przedsiębiorczości małych i średnich przedsiębiorstw, „Handel Wewnętrzny” nr 3.
7. J. Moczydłowska, I. Pacewicz, Przedsiębiorczość, Wydawnictwo Oświatowe Fosze, Rzeszów 2007.
8. M. Mateju, M. Szczepańczyk, System wspomaganie małych i średnich przedsiębiorstw w gospodarce polskiej, Wydawnictwo Politechniki Łódzkiej, Łódź 2003.
9. K. Safin (red.), Zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem, Wydawnictwo AE im. O. Langego we Wrocławiu, Wrocław 2008.
10. A. Janowski, Słownik ekonomiczny, Wydawnictwo Instytutu OSMiE, Kraków 1998.
11. J. Schumpeter, Teoria rozwoju gospodarczego, PWN, Warszawa 1960.
12. A. Skowronek-Mielczarek, Małe i średnie przedsiębiorstwa. Źródła finansowania, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2007.

Akty prawne:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., tekst ujednolicony, art. 163-172,
<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19970780483/U/D19970483Lj.pdf>.
2. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.,

- <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20101130759>.
3. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.,
<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19900160095/U/D19900095Lj.pdf>.
 4. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Dz. U. z 2013r. poz.594 z późn. zm. 1
<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20130000594/U/D20130594Lj.pdf>.
 5. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, Dz. U. z 2013 r. poz. 885 ze zm. 2
<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20091571240/U/D20091240Lj.pdf>.
 6. Statut Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu, Toruń 2015 r., str. 2
<https://www.bip.torun.pl/cms.php?Kod=103>.
 7. Regulamin Organizacyjny Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu, Toruń 2015, str. 3-4
<http://bip.torun.direct/pliki/regulamin%20organiacyjny%20CWB.pdf>.
 8. Zarządzenie Prezydenta Miasta Torunia nr 256 z dnia 12.08.2015 r.,
<http://bip.torun.direct/pliki/regulamin%20organiacyjny%20CWB.pdf>.
 9. Załącznik nr 2 do Zarządzenia nr 2/2019 dyrektora Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu z dnia 15.04.2019 r., str. 1,
<https://www.2pietrotorun.pl/sites/default/files/pliki/Regulamin%20TCAL%202.Pietro.pdf>.
 10. Strategia Rozwoju Miasta Torunia do roku 2020, Gmina Miasta Toruń, 2010 r., rozdział 8,
http://www.bip.torun.pl/pobierz.php?FileDir=doc&File=935_10_zal_03.pdf.
 11. Raport ewaluacji działalności gospodarczych nr WEiR 0643.1.5.2019, Wydział Ewidencji i Zezwoleń Urzędu Miasta Torunia, 2019 r.

Witryny internetowe:

1. Wybory parlamentarne w 1989, Infor.pl

- <https://www.infor.pl/prawo/wybory/parlamentarne/224083,Wybory-parlamentarne-w-1989-r.html>, [data dostępu: 5.06.2019 r.].
2. Regionalne Centra Obsługi Inwestora PAIH,
<https://www.paih.gov.pl/regiony/coi>, [data dostępu: 5.06.2019 r.].
 3. POWPPUP, <http://www.powp.poznan.pl/kat/id/161>, [data dostępu: 5.06.2019 r.].
 4. CWB w Dębnie,
https://debno.pl/strona/menu/142_centrum_wspierania_biznesu_-_informacje,
[data dostępu: 5.06.2019 r.].
 5. COP Katowice,
<https://biznes.piekary.pl/2019/05/02/centrum-obslugi-przedsiębiorców-w-katowicach/>, [data dostępu: 5.06.2019 r.], COP Łódź, <http://www.cop.lodzkie.pl>,
[data dostępu: 5.06.2019 r.].
 6. CWSBiP Pomorska Strefa Ekonomiczna,
<https://www.strefa.gda.pl/powstanie-centrum-wsparcia-biznesu-i-podatników,1499.pl.html>, [data dostępu: 5.06.2019 r.].
 7. SCWB,
<https://www.szczecinek.pl/pl/page/szczecineckie-centrum-wspierania-biznesu>,
[data dostępu: 5.06.2019 r.].
 8. Miesięczna informacja o podmiotach gospodarki narodowej w rejestrze REGON, GUS, kwiecień 2019,
<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/podmioty-gospodarcze-wyniki-finansowe/zmiany-strukturalne-grup-podmiotow/miesieczna-informacja-o-podmiotach-gospodarki-narodowej-w-rejestrze-regon-kwiecien-2019,4,22.html>
[data dostępu: 6.06.2019 r.].
 9. Stopa bezrobocia w województwie, PUP dla MT,
<https://tujestpraca.eu/statystyki/stopa-bezrobocia-w-województwie/>, [data dostępu: 6.06.2019 r.].
 10. Informacja o stanie bezrobocia w mieście Łodzi na dzień 31 maja 2019 r.,
<https://bip.uml.lodz.pl/miasto/informacja-o-stanie-miasta/sytuacja-na-lodzkiem-rynku-pracy/informacja-o-stanie-bezrobocia-w-miescie-lodzi/>, [data dostępu: 6.06.2019 r.].

11. Stopa bezrobocia w powiatach województwa świętokrzyskiego, WUP Kielce, <http://www.wup.kielce.pl/dane-statystyczne/item/1-stopa-bezrobocia-w-powiatach-województwa-świętokrzyskiego>, [data dostępu: 6.06.2019 r.].
12. Stopa bezrobocia w województwie, PUP dla MT, <https://tujestpraca.eu/statystyki/stopa-bezrobocia-w-wojewodztwie/>, [data dostępu: 6.06.2019 r.].
13. Stopa bezrobocia - 2019 r., PUP dla MO <http://mupolsztyn.praca.gov.pl/stopa-bezrobocia>, [data dostępu: 6.06.2019 r.].
14. Stopa bezrobocia w Gdyni, Sopocie oraz województwie pomorskim. W okresie od kwietnia 2018 r. do kwietnia 2019 r., PUP w Gdyni, <http://gdynia.praca.gov.pl/stopa-bezrobocia-gdynia/sopot>, [data dostępu: 6.06.2019 r.].

Słowniczek definicji:

1. Rada Miasta Torunia - Rada jest organem stanowiącym i kontrolnym gminy (z wyjątkiem referendum). Kadencja rady trwa 5 lat licząc od dnia wyboru. W skład Rady Miasta Torunia VIII kadencji (2018-2023) wchodzi 25 radnych, wybranych przez mieszkańców miasta 21 października 2018 r., <https://www.bip.torun.pl/cms.php?Kod=103> [data dostępu: 5.06.2019 r.].
2. NGO (ang.) Non-Government Organization - organizacja pozarządowa w języku angielskim. W potocznym rozumieniu organizacje pozarządowe to podmioty niezależne od administracji publicznej. Ustawa o działalności pożytku i o wolontariacie zawiera definicję organizacji pozarządowej. Zgodnie ze wspomnianą regulacją organizacjami pozarządowymi są, niebędące jednostkami sektora finansów publicznych i niedziałające w celu osiągnięcia zysku, osoby prawne utworzone na podstawie przepisów ustaw, w tym fundacje i stowarzyszenia z wyłączeniem m.in. partii politycznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych, fundacji, których jednym fundatorem jest Skarb Państwa., <http://www.ekonomiaspoleczna.gov.pl/Podstawowe,pojciea,380.html>, [data dostępu: 5.06.2019 r.].

3. Trzeci Sektor - zwrot, którym określa się ogół organizacji pozarządowych. Określenie to wywodzi się z teorii podziału nowoczesnego państwa na trzy główne sektory: państwowy, rynkowy oraz organizacji non-profit, działających pro publico bono, ale jednocześnie niezwiązanych instytucjonalnie z administracją publiczną.
<https://fakty.ngo.pl/faq/co-to-jest-trzeci-sektor>,
[data dostępu: 5.06.2019 r.].
4. MŚP – mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP, MŚP, po angielsku SMEs - Small and medium-sized enterprises) zdefiniowano w Rozporządzeniu Komisji Europejskiej nr 364 z dnia 25 lutego 2004r.,
https://mfiles.pl/pl/index.php/Małe_i_średnie_przedsiębiorstwa,
Encyklopedia Zarządzania, [data dostępu: 5.06.2019 r.].
5. Pomoc de minimis - oznacza pomoc publiczną, której ogólna kwota przyznana dowolnemu podmiotowi gospodarczemu nie przekracza 200 tys. euro w ustalonym okresie trzech lat budżetowych
<http://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/BASLeksykon.xsp?id=1FCE2AA6A64615E9C1257A560039C08A&litera=P>,
[data dostępu: 6.06.2019 r.].
6. Concierge (ang.) – w polskim tłumaczeniu konsjerż, dozorca domu, zwłaszcza we Francji, w nowoczesnej odsłonie, pojęcie odnosi się do opiekuna klienta, który dba o jego potrzeby w każdym zakresie (np. zakupy, wyjścia do teatru, organizacja spotkań).
<https://www.brella.pl/concierge-konsjerz-kim-jest-jakie-ma-zadania-wszystko-o-zawodzie/>
[data dostępu: 7.06.2019 r.].
7. PKD - to oficjalny podział działalności gospodarczych realizowanych przez podmioty gospodarcze,
<http://www.klasyfikacje.gofin.pl/pkd/4,0.html>
[data dostępu: 7.06.2019 r.].
8. ePUAP (elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej) – ogólnopolska platforma teleinformatyczna służąca do komunikacji obywateli i przedsiębiorców z jednostkami administracji publicznej w ujednolicony, standardowy sposób. Platforma służy również do komunikacji pomiędzy jednostkami administracji

publicznej. Usługodawcami są podmioty administracji publicznej oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne zlecone lub powierzone im do realizacji.,

https://epuap.gov.pl/wps/wcm/connect/epuap2/PL/Strefa+Klienta_Pomoc/Co+to+jest+ePUAP

[data dostępu: 7.06.2019 r.].

Wykaz fotografii

Fot. 1 Obecna siedziba Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu	9
Fot. 2 Przemówienie dyrektora Centrum Wsparcia Biznesu podczas XV Forum Organizacji Pozarządowych w Toruniu	10
Fot. 3 Ujęcie z filmu promującego tereny inwestycyjne w Toruniu.....	38
Fot. 4 Warsztaty „Wsparcie na starcie”	39
Fot. 5 Śniadanie biznesowe Prezydenta Miasta Torunia z przedsiębiorcami	40
Fot. 6 Akcja „Jedno okienko” w Atrium Copernicus.....	41
Fot. 7 Lekcje przedsiębiorczości w praktyce w Zespole Szkół nr 14 w Toruniu	42
Fot. 8 Wizyta studyjna w firmie Emtor Sp. z o.o. w Toruniu w ramach programu Poznaj Naszą Firmę	43
Fot. 9 Gala rozdania odznaczeń „Made in Toruń”	44
Fot. 10 Ostatnie spotkanie pracowników Metronu przed wydaniem świadectw pracy	46

Wykaz rysunków

Rys. 1 Projekt struktury organizacyjnej w Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu	12
Rys. 2 Cele strategiczne Programu Wspierania Przedsiębiorczości w Toruniu na lata 2014-2020	22
Rys. 3 Ankieta przeprowadzona wśród przedsiębiorców obszaru Zespołu Staromiejskiego	31
Rys. 4 Proces wsparcia przez Indywidualnego Opiekuna MŚP	36

Wykaz tabel

Tab. 1 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON na przestrzeni lat 1990 - 2013	15
Tab. 2 Podmioty gospodarki narodowej z siedzibą w Toruniu na stan 30.04.2019 r. (bez wyszczególnionych osób fizycznych)	25
Tab. 3 Dane szacunkowe zadań realizowanych w ramach dostosowania działań służb zatrudnienia	30